

ΧΡΟΝΙΚΑ זכרוןות

ΟΡΓΑΝΟ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟΜΟΣ: ΙΖ • ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 129 • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1994 • ΣΕΒΑΤ - ΑΔΑΡ 5754⁴⁶

Προοπτική αεροφωτογραφία από το Νότο των Χανίων των συνοικιών Τοπάνας και Εβραϊκά. Στο βάθος το τουριστικό ξενοδοχείο «Ξενία». Λήψη 1977. (Από το βιβλίο «Η μεσαιωνική πόλη των Χανίων»).

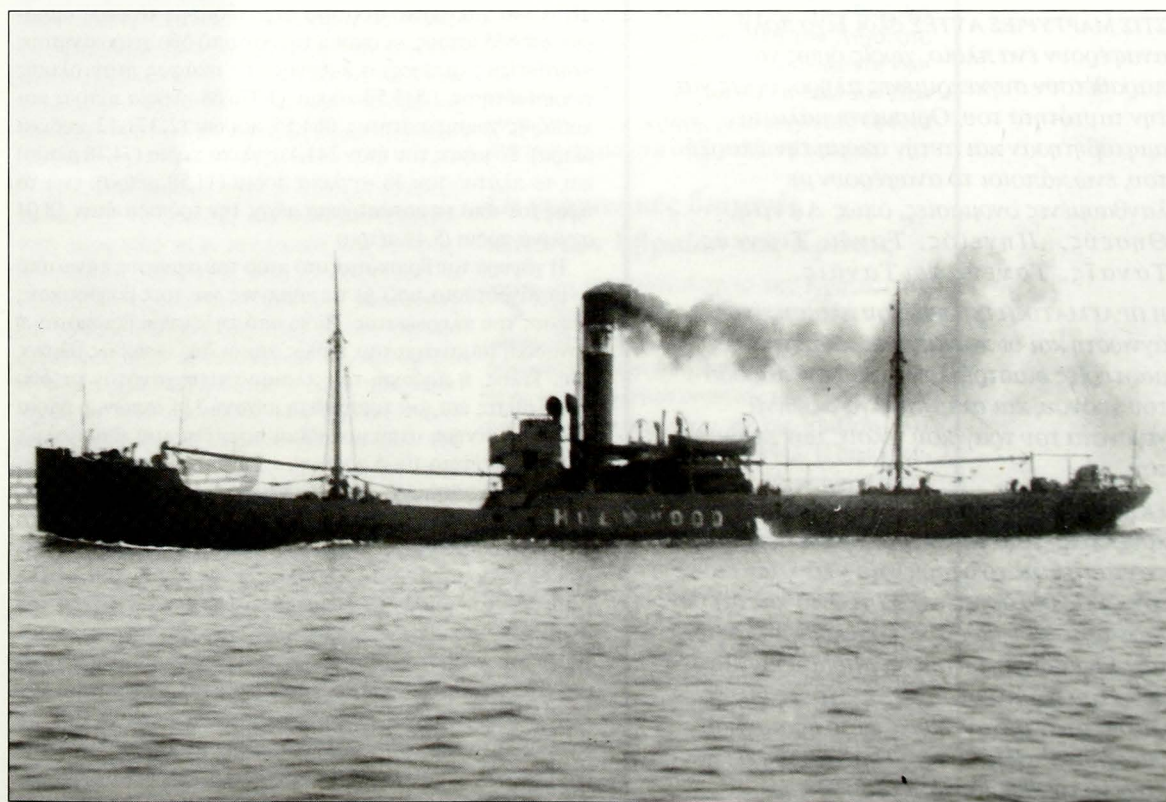
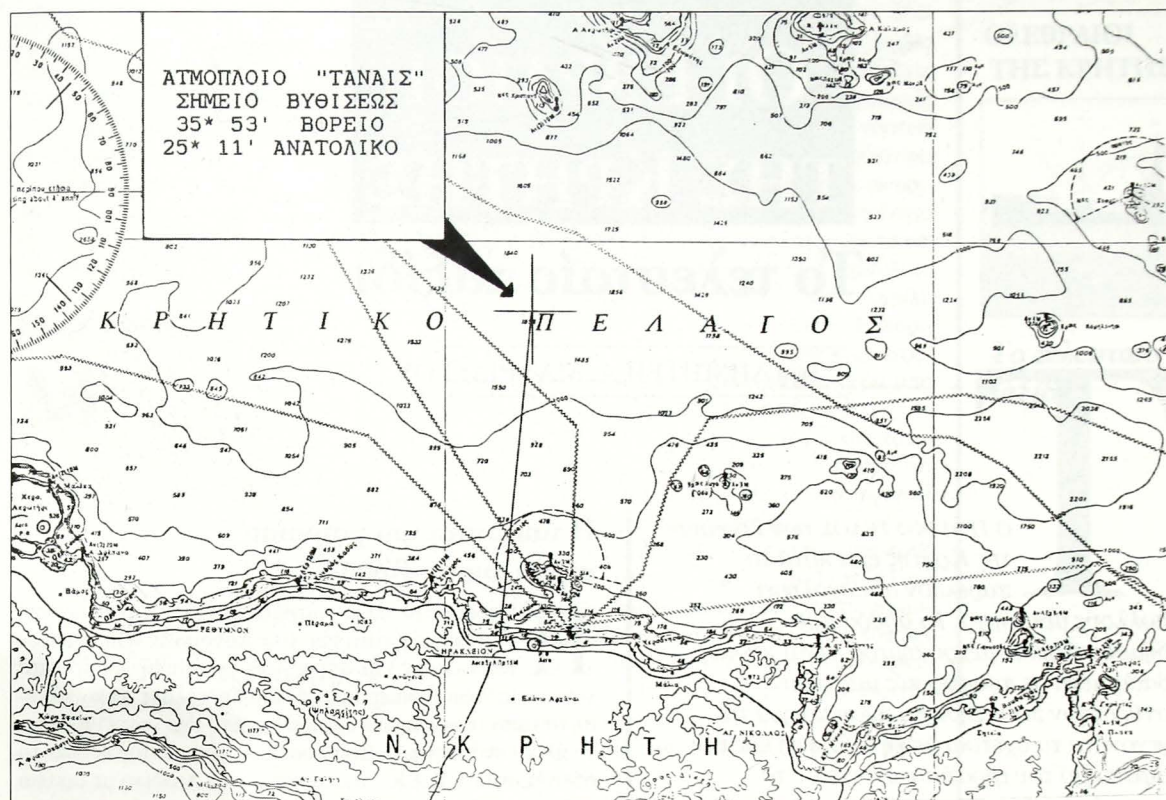
Φως στην τραγωδία των Εβραίων της Κρήτης

ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΟΛΟΚΛΗΡΩΤΙΚΟΥ ΧΑΜΟΥ των Εβραίων της Κρήτης κατά την περίοδο της Γερμανικής Κατοχής έχει απασχολήσει κατ' επανάληψη Έλληνες και ξένους ιστορικούς ερευνητές. Αυτή η μαζική εξόντωση των Εβραίων μαζί με Χριστιανούς συμπολίτες τους επετεύχθη με τη βύθιση του πλοίου «Τάναϊς», που τους μετέφερε στον Πειραιά μετά τη σύλλησή τους. Το κρίσιμο ερώτημα ήταν πάντα ποιος βύθισε το πλοίο, το οποίο οδήγησε στον ομαδικό θάνατο εκατοντάδες αθώους; Το έκαναν οι ίδιοι οι Γερμανοί, προήλθε από λάθος συμμαχικού υποβρυχίου; Τι ακριβώς συνέβη; Ο κ. ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΑΥΡΙΔΕΡΟΣ, μετά από βαθιά επιστημονική ανάλυση, παρέχει με τη μελέτη που ακολουθεί μια πολύπλευρη και υπεύθυνη σύνθεση του ιστορικού αυτού γεγονότος, που έχει σημαδέψει τη νεότερη ιστορία της Κρήτης, αλλά και του Ελληνικού

Εβραϊσμού. Τα συμπεράσματα του κ. Μαυριδερού έχουν προκύψει ύστερα από πολύχρονες έρευνες στα γερμανικά, αγγλικά και φυσικά ελληνικά επίσημα Αρχεία, όπως επίσης μετά από διερεύνηση και διασταύρωση επίσημων, αλλά και ιδιωτικών στοιχείων που προέρχονται από την πληθώρα των δημοσιευμάτων πάνω στο θέμα, καθώς κι από μαρτυρίες συγχρόνων, κατά την εποχή της τραγωδίας, Κρητών. Για την πληρέστερη ιστορική τεκμηρίωση η μελέτη συνοδεύεται από πολύτιμο και ποικίλο βοηθητικό υλικό (φωτογραφίες, χάρτες, πίνακες κ.λπ.)

ΠΙΣΤΕΥΟΥΜΕ ΟΤΙ η μελέτη του κ. Μαυριδερού δίνει μια τεκμηριωμένη απάντηση στο ιστορικό πρόβλημα που απασχολεί επί δεκαετίες τους αρμόδιους ερευνητές τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, ενώ παράλληλα φωτίζει θέματα που έχουν σχέση με τη Γερμανική Κατοχή της Κρήτης.

ΕΙΚΟΝΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Το ατμόπλοιο «Τάναϊς», αρ. Νηολογίου Πειραιώς 831 (πρώην Hollywood), με τη βύθιση του οποίου οι Εβραίοι της Κρήτης βρήκαν τραγικό θάνατο τον Ιούνιο του 1944. (Η μοναδική αυτή φωτογραφία του πλοίου υπάρχει στο αρχείο του National Maritime Museum του Λονδίνου).

Το τελευταίο ταξίδι

Του ΔΗΜΗΤΡΗ Α. ΜΑΥΡΙΔΕΡΟΥ

Τ

Ο ΤΡΑΓΙΚΟ ΤΕΛΟΣ των Εβραίων της Κρήτης έχει κατά το παρελθόν απασχολήσει

πολλούς μελετητές. Τα άρθρα που δημοσιεύθηκαν μέχρι σήμερα, είναι κυρίως βασισμένα σε προφορικές μαρτυρίες ανθρώπων που έζησαν ή άκουσαν για τα γεγονότα τα σχετικά με τη σύλληψη και τον αφανισμό του εβραϊκού στοιχείου του νησιού, τον Ιούνιο του 1944.

ΣΤΙΣ ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΑΥΤΕΣ όλοι λίγο πολύ αναφέρουν ένα πλοίο, χωρίς όμως να παραθέτουν συγκεκριμένες πληροφορίες για την ταυτότητά του. Ορισμένοι μάλιστα αμφισβήτησαν και αυτήν ακόμη την ύπαρξή του, ενώ κάποιοι το αναφέρουν με λανθασμένες ονομασίες, όπως Δανάη, Θησεύς, Πηνειός, Τανεί, Τιανεύς, Ταναΐς, Τανεύς και Τανάις.

Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ του πλοίου είναι άγνωστη και οι προφορικές ιδιαίτερα μαρτυρίες διαστρέβλωσαν, με την πάροδο του χρόνου, και αυτά τα λίγα αληθινά γεγονότα του τραγικού τέλους των επιβατών του.

ΕΚΕΙΝΟ ΤΟ ΠΡΩΙΝΟ του 1907, που έγινε η κατέλκυσή του, κανένας δεν μπορούσε να φανταστεί ότι το ατμόπλοιο «Τάναϊς» θα έσχιζε τις θάλασσες επί 37 χρόνια και ότι θα ήταν αυτό που θα έκανε το τελευταίο ταξίδι των Εβραίων της Κρήτης, παρασύροντας στο βυθό του Κρητικού πελάγους τόσες αθώες ψυχές, όταν συναντήθηκε με το βρετανικό υποβρύχιο «Βίβιντ». Το τραγικό εκείνο πρωινό της 9ης Ιουνίου του 1944...

Η ταυτότητα του μοιραίου ατμόπλοιου «Τάναϊς»

Η ιστορία του πλοίου αρχίζει το 1907, όταν η αγγλική ναυτιλιακή εταιρεία του Λονδίνου Win Frances Fenwick Co. Ltd. παρήγγειλε την ναυπήγησή του στα ναυπηγεία John Blumer and Co. του Σάδεργλαντ. Η κατέλκυσή του από τη ναυπηγική εσχάρα έγινε το ίδιο έτος (1907) και το πλοίο ονομάστηκε «Holywood». Αργότερα, του δόθηκε το διεθνές σήμα S.V.A.K., νηολογήθηκε στο Λονδίνο με αριθμό νηολογίου 455 και στον ιστό του υψώθηκε η αγγλική σημαία. Ήταν ένα χαλύβδινο φορτηγό ατμόπλοιο με τέσσερα αμπάρια και δύο ιστούς, οι οποίοι έφεραν από δύο χειροκίνητους φορτωτήρες (μπίγες) ο καθένας. Το σκάφος ήταν ολικής χωρητικότητας 1.545,50 κόρων (4.376,08 κυβικά μέτρα) και καθαρής χωρητικότητος 964,55 κόρων (2.371,12 κυβικά μέτρα). Το μήκος του ήταν 244,4 αγγλικά πόδια (74,48 μέτρα) και το πλάτος του 38 αγγλικά πόδια (11,58 μέτρα), ενώ το ύψος του από το κατάστρωμα μέχρι την τρόπιδα ήταν 18,04 αγγλικά πόδια (5,49 μέτρα).

Η γέφυρά του βρισκόταν στο μέσο του σκάφους πάνω από το μηχανοστάσιο, μαζί με τις καμπίνες και τους βοηθητικούς χώρους του πληρώματος. Πίσω από τη γέφυρα βρισκόταν η μοναδική τσιμινιέρα του, καθώς και οι δύο σωσίβιες βάρκες του. Τέλος, η πρόωση του πλοίου επιτυγχανόταν με δύο ατμολέβητες και μια τρισύνθετη μηχανή 214 ίππων, η οποία δίνοντας κίνηση στην μοναδική προπέλα του εξασφάλιζε μέγιστη ταχύτητα 10,25 κόμβων.

Το πλοίο παρέμεινε στην εκμετάλλευση των πρώτων πλοιοκτητών του επί 28 χρόνια. Στις 5 Απριλίου του 1935 το Τάναϊς άλλαξε ιδιοκτήτη και εθνικότητα. Ο νέος ιδιοκτήτης του το αγόρασε έναντι 3.800 αγγλικών λιρών και στις 8 Απριλίου του ιδίου έτους διαγράφηκε από το νηολόγιο του Λονδίνου, εκδόθηκε έγγραφο ελληνικής εθνικότητας, εντάχθηκε στο νηολόγιο του Πειραιώς με αριθμό 831 και στον ιστό του υψώθηκε η ελληνική σημαία. Έτσι, η κυριότητα του πλοίου περιήλθε στον Έλληνα πλοιοκτήτη Στέφανο Παναγή Συνοδινό (.... - 1969), ο οποίος μαζί με τον αδελφό του Ανδρέα είχε τη ναυτιλιακή εταιρεία «Αδελφοί Συνοδινού», που στεγαζόταν στο κτίριο του Ηλεκτρικού Σιδηροδρόμου

Αθηνών - Πειραιώς (ΗΣΑΠ), στον Πειραιά.

Το νέο πλοίο της εταιρείας μετονομάστηκε «Τάναϊς» από το αρχαίο όνομα του ποταμού Δον της Ρωσίας. Το παράξενο όνομά του οφειλόταν στη συνήθεια της εταιρείας Συνοδινού να δίνει στα πλοία της ονόματα από τη Ρωσία. ('Αλλα πλοία της ονομάστηκαν Δάναπρις, Μαιώτις, 'Υπανις κ.λπ.). 'Αλλωστε, την εποχή εκείνη τα πλοία της εταιρείας μετέφεραν σιτηρό στα λιμάνια της Αζοφικής θαλάσσης.

Η πρώτη βύθιση του «Τάναϊς»

Μετάξύ του Μαΐου του 1935 και του Οκτωβρίου 1940 το πλοίο ταξίδευε σε διάφορα λιμάνια της Μεσογείου για εμπορικούς σκοπούς της πλοιοκτήτριας εταιρείας. Με την κήρυξη του Ελληνο-Ιταλικού πολέμου (28 Οκτωβρίου 1940) το πλοίο επιτάχθηκε από το ελληνικό κράτος και έκτοτε χρησιμοποιήθηκε αποκλειστικά για τη μεταφορά στρατευμάτων και εφοδίων.

Σε ένα από αυτά τα ταξίδια, το ατμόπλοιο Τάναϊς απέπλευσε από τον Πειραιά στις 5 Απριλίου 1941, με φορτίο 600 κυβικά ξυλείας, 50 κιβώτια τσιγαρόχαρτο και ένα πλήρες τυπογραφείο. Προορισμός του ήταν η Σούδα της Κρήτης, όπου κατέπλευσε το πρωί της 17ης Απριλίου. Σημειώνουμε ότι το χρονικό διάστημα από 5/4 έως 17/4 θεωρείται μεγάλο για τη συγκεκριμένη απόσταση Πειραιώς - Σούδας. Το πιθανότερο όμως είναι, λόγω των αεροπορικών βομβαρδισμών, το πλοίο να ταξίδευε μόνο νύχτα και κατά τη διάρκεια της ημέρας να αγκυροβολούσε σε διάφορα σημεία της διαδρομής.

Στις 25 Απριλίου 1941 ο Χίτλερ υπέγραψε τη διαταγή εφαρμογής του σχεδίου «Ερμής», που αφορούσε στην κατάληψη της Κρήτης. Δύο ημέρες αργότερα, στις 27 Απριλίου, τα γερμανικά στρατεύματα κατοχής κατέλαβαν την Αθήνα. Το πρωί της 20ής Μαΐου 1941 το σχέδιο «Ερμής» εκδηλώθηκε με ένα σφοδρότατο αεροπορικό βομβαρδισμό κατά των αεροδρομίων, των λιμανιών, των στρατιωτικών βάσεων και των συγκοινωνιακών κόμβων της Κρήτης. Έκτοτε, παρόμοιοι βομβαρδισμοί συνεχίστηκαν με την ίδια ένταση εναντίον του πολιορκημένου νησιού.

Στο διάστημα από 17 Απριλίου μέχρι 26 Μαΐου 1941, όπως αναφέρει το ημερολόγιο του πλοίου, ο πλοίαρχος «αναμένει διαταγές εκφορτώσεως», ενώ το πλοίο παραμένει αγκυροβολημένο μέσα στον κόλπο της Σούδας. Το απόγευμα της 26ης Μαΐου, στις 6.45 μ.μ., εκδηλώθηκε γερμανική αεροπορική επιδρομή με στόχο το λιμάνι της Σούδας και τα σκάφη που ναυλοχούσαν στον κόλπο.

Παρά τον σφοδρό βομβαρδισμό, το «Τάναϊς» δεν χτυπήθηκε άμεσα, από τις βόμβες όμως που έπεσαν γύρω του και τις εκρήξεις που ακολούθησαν, χαλάρωσαν οι καρφώσεις των ελασμάτων, σημειώθηκε «εισροή υδάτων εις τα πρυμναία κύτη» και το πλοίο βυθίστηκε έμφορτο καθίζοντας στο βυθό πιθανόν σε οριζόντια θέση. Η διαγραφή του από το νηολόγιο Πειραιώς έγινε δύο χρόνια αργότερα, με το υπ' αριθμ. 33/27.4.43 πρακτικό του Συμβουλίου Εμπορικού Ναυτικού (ΣΕΝ) και την υπ' αριθμ. 19520/1943 διαταγή του υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, ως «βυθισθέν συνεπεία αεροπορικής επιδρομής», χωρίς κανένα θύμα από τα οκτώ (8) μέλη του πληρώματός του.

Η βύθισή του όμως αυτή, δεν είναι και η μοναδική. Η μοίρα επεφύλαξε στο Τάναϊς να μείνει στην ιστορία συνδεδεμένο με το τραγικό τέλος των Εβραίων της Κρήτης.

Μετά την κατάληψη της Κρήτης από τους Γερμανούς, στις 31 Μαΐου 1941, το πλοίο ανελκύστηκε και επισκευάστηκε από τις γερμανικές δυνάμεις κατοχής. Ο ιδιοκτήτης του δεν είχε πλέον οποιαδήποτε συμμετοχή στη χρήση του σκάφους. Φαίνεται, ότι οι ανάγκες του πολέμου έκαναν αναγκαία τη διάσωσή του και μετά τις απαραίτητες επισκευές, άρχισε ταξίδια μεταφορών.

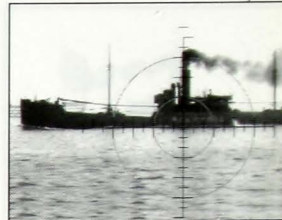
Από τον Ιανουάριο έως και τον Ιούλιο του 1943, το Τάναϊς ταξίδευε μεταξύ Πειραιώς και Θεσσαλονίκης. Αργότερα, από τον Αύγουστο του ίδιου έτους ταξίδευε με οργανωμένες νηοπομπές αποκλειστικά και μόνον από τον Πειραιά προς την Κρήτη, μεταφέροντας εφόδια στα εκεί γερμανικά στρατεύματα κατοχής.

Οι γερμανικές διαταγές κατά των Εβραίων της Κρήτης

Στο Ιστορικό Αρχείο της Κρήτης, στα Χανιά, σώζονται ορισμένες από τις διαταγές, καθώς και αλληλογραφία μεταξύ δημοσίων υπηρεσιών που αφορούν στις ενέργειες των Γερμανών εναντίον των Εβραίων της Κρήτης, στην περίοδο από 1ης Ιουλίου 1941 έως και τις 19 Φεβρουαρίου 1943. Η δημοσίευση του συνόλου των εγγράφων αυτών γίνεται για πρώτη φορά και θεωρείται αναγκαία, καθώς δίνει την πλήρη εικόνα των Εβραίων της Κρήτης την εποχή εκείνη και επίσης φωτίζει όλα όσα προηγήθηκαν της σύλληψής τους. Αναλυτικά, τα έγγραφα είναι τα εξής:

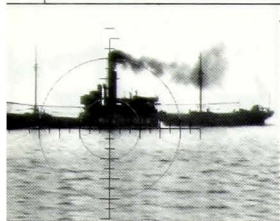
1) Έγγραφο της 1ης Ιουλίου 1941 της Γερμανικής Στρατιωτικής Διοικήσεως Κρήτης προς τον Γενικό Γραμματέα της Διοικήσεως Κρήτης Γεώργιο Δασκαλάκη, με κοινοποίηση στις πόλεις Χανίων, Ρεθύμνου, Ηρακλείου και Αγίου Νικολάου.

ΟΙ ΕΒΡΑΙΟΙ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Το τελευταίο ταξίδι

ΟΙ ΕΒΡΑΙΟΙ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Το τελευταίο ταξίδι

BEANTKOMMANTANTOUP 606

*Αριθμ. Πρωτ. 781/41

Χανιά 4/8/1941

ΕΔ/

Προς
Τόν κ. Δήμαρχον Χανίων

*Όλα τὰ πρόσωπα Ἰουδαϊκῆς καταγωγῆς (ἀνευ διακρί-
σεως θρησκείας), νὰ καταγραφοῦν εἰς καταλόγους κατὰ τὸν
ἑπόμενον τύπον:

Αὔξων ἀριθμός. Ὀνοματεπώνυμον. Ἐπάγγελμα. Τόπος κα-
ταγωγῆς καί χρόνος γεννήσεως. Τόπος κατοικίας καί ὁδός.

*Ἀπὸ πότε καί διὰ ποῖαν αἰτίας κατήλθον εἰς Κρήτην.

Οἱ κατάλογοι πρέπει νὰ κατατεθοῦν μέχρι τῆς 25ης
Αὐγούστου εἰς τὴν ΦέλντΚομμανταντούρ.

Ἡ τὴν κ.τ.η.ρ. καί ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῶν ἀνωτέρω
ἐντολῶν εἶναι ἡ Ἑλληνικὴ Διοίκησις.

Κατ' ἐντολήν

ΛΟΚΑΤΟΣ

Feldkommandantur 606.
Hb. Nr. 1 a 781/41.

22
Chania, den 4.8.41.

An die
Griechische Regierung auf Kreta,
z.Hd. des Herrn Generalsekretärs Daskalakis

Alle Personen jüdischer Abstammungsberechtigung
(ohne Unterschied der Religionszugehörigkeit) sind
listenmäßig nach folgenden Muster zu erfassen:

Lfd.Nr. - Name und Vorname - Beruf - Geburtsort und -ort -
Wohnort und Strasse - in Kreta: seit wann und aus welchem
Anlasse.

Die Listen sind bis zum 25. August 1941 der Feld-
Kommandantur einzureichen. Für die Vollständigkeit und
Richtigkeit ist die griechische Regierung verantwortlich.

I.A.
Hauptmann.

Έγγραφο Νο 781/41, 4.8.1941: Εντολή των Γερμανικών Αρχών Κατοχής για την καταγραφή του εβραϊκού πληθυσμού της Κρήτης. Μετάφραση του εγγράφου από το Δήμο Χανίων. (Ιστορικό Αρχείο Κρήτης).

Με το έγγραφο αυτό απαγορεύεται η σφαγή ζώων και πουλερικών κατά το εβραϊκό έθιμο. Διατάσσεται η παράδοση των μαχαιριών που χρησιμοποιούνται για το σκοπό αυτό στις Στρατιωτικές Διοικήσεις του νησιού μαζί με τα ονόματα και τις διευθύνσεις αυτών που τα παρέδωσαν.

2) Έγγραφο Νο 612 της 5ης Ιουλίου 1941 του Γενικού Γραμματέως της Διοικήσεως Κρήτης Γεωργίου Δασκαλάκη προς τους Νομάρχες Κρήτης, με το οποίο απαγορεύεται «αυστηρά» η σφαγή ζώων και πουλερικών κατά το εβραϊκό έθιμο και διατάσσεται η παράδοση των μαχαιριών που χρησιμοποιούνται για το

σκοπό αυτό.

3) Έγγραφο Νο 781/41 της 4ης Αυγούστου 1941 της Στρατιωτικής Διοικήσεως Κρήτης προς τον Δήμαρχο Χανίων. Με αυτό ζητείται να καταγραφούν σε καταλόγους «όλα τα πρόσωπα ιουδαϊκής καταγωγής (άνευ διακρίσεως θρησκείας) με αύξοντα αριθμό, ονοματεπώνυμο, επάγγελμα, τόπο καταγωγής, χρόνο γεννήσεως, τόπο κατοικίας και οδό, καθώς και αιτία που εγκαταστάθηκαν στην Κρήτη».

Το έγγραφο παραγγέλλει, ότι οι κατάλογοι πρέπει να κατατεθούν στη Γερμανική Στρατιωτική Διοίκηση μέχρι την 25η Αυγούστου και καθίσταται υπεύθυνη η Ελληνική Διοίκηση για

Αριθμ. σειράς	Επώνυμο	Όνομα	Όνομα πατέρα	Επάγγελμα	Κατάσταση
1	Αβραάμ	Εωσίβιος	Μωυσάδης	Εμποροπλοηγός	Γερμανία
2	Άγγελος	Αιμίλιος	Νικολάου	Οικονομολόγος	Γερμανία
3	Άγγελος	Ανδρέας	Γαβριήλ	Οικονομολόγος	Γερμανία
4	Ανδρέας	Εμμανουήλ	Δαβίδ	Πάστορ	Γερμανία
5	Ανδρέας	Μιχαήλ	Δαβίδ	Εμποροπλοηγός	Ολλανδία
6	Ανδρέας	Ραββίνος	Μωυσάδης	Οικονομολόγος	Γερμανία
7	Ανδρέας	Ανδρέας	Μιχαήλ	Μαθητής	Γερμανία
8	Ανδρέας	Εμμανουήλ	"	Οικονομολόγος	"
9	Ανδρέας	Ραββίνος	Εμμανουήλ	Οικονομολόγος	"
10	Ανδρέας	Ανδρέας	"	Οικονομολόγος	Γερμανία
11	Ανδρέας	Ανδρέας	"	Οικονομολόγος	Γερμανία
12	Ανδρέας	Ανδρέας	Γαβριήλ	Οικονομολόγος	Γερμανία
13	Ανδρέας	Ανδρέας	Ανδρέας	Οικονομολόγος	Γερμανία
14	Ανδρέας	Ανδρέας	Ανδρέας	Οικονομολόγος	Γερμανία
15	Ανδρέας	Ανδρέας	Ανδρέας	Οικονομολόγος	Γερμανία
16	Ανδρέας	Ανδρέας	Ανδρέας	Οικονομολόγος	Γερμανία
17	Ανδρέας	Ανδρέας	Ανδρέας	Οικονομολόγος	Γερμανία
18	Ανδρέας	Ανδρέας	Ανδρέας	Οικονομολόγος	Γερμανία
19	Ανδρέας	Ανδρέας	Ανδρέας	Οικονομολόγος	Γερμανία
20	Ανδρέας	Ανδρέας	Ανδρέας	Οικονομολόγος	Γερμανία
21	Ανδρέας	Ανδρέας	Ανδρέας	Οικονομολόγος	Γερμανία
22	Ανδρέας	Ανδρέας	Ανδρέας	Οικονομολόγος	Γερμανία
23	Ανδρέας	Ανδρέας	Ανδρέας	Οικονομολόγος	Γερμανία
24	Ανδρέας	Ανδρέας	Ανδρέας	Οικονομολόγος	Γερμανία
25	Ανδρέας	Ανδρέας	Ανδρέας	Οικονομολόγος	Γερμανία
26	Ανδρέας	Ανδρέας	Ανδρέας	Οικονομολόγος	Γερμανία
27	Ανδρέας	Ανδρέας	Ανδρέας	Οικονομολόγος	Γερμανία
28	Ανδρέας	Ανδρέας	Ανδρέας	Οικονομολόγος	Γερμανία
29	Ανδρέας	Ανδρέας	Ανδρέας	Οικονομολόγος	Γερμανία
30	Ανδρέας	Ανδρέας	Ανδρέας	Οικονομολόγος	Γερμανία

ΟΙ ΕΒΡΑΙΟΙ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Το τελευταίο ταξίδι

Από τους καταλόγους των Εβραίων των Χανίων που συντάχθηκαν κατ' εντολή των Γερμανών από τον Ραββίνο Χανίων Ηλία Όσμο.

την «πλήρη και ακριβή εκτέλεση των ανωτέρω».

4) Έγγραφο Νο 1566 της 5ης Αυγούστου 1941 του προϊστάμενου της Ελληνικής Διοικήσεως Κρήτης Χριστοδουλάκη, με το οποίο διαβιβάστηκε στον Δήμο Χανίων μεταφρασμένο στην ελληνική γλώσσα το υπ' αριθμ. 781/41 της Γερμανικής Στρατιωτικής Διοικήσεως.

5) Έγγραφο Νο 3052/1590 της 9ης Αυγούστου 1941 του Δημάρχου Χανίων Νικολάου Σκουλά προς τον Αρχιεραββίνο Χανίων Ηλία Σ. Όσμο, με το οποίο του ζητείται να υποβάλει «όσον δυνατόν ταχύτερον την ζητηθείσα λεπτομερή κατάσταση των εν τη πόλει κατοι-

κούντων Ισραηλιτών προς υποβολήν εις την Γερμανικήν Στρατιωτικήν Διοίκησιν».

6) Έγγραφο (κατάσταση καταγραφής) της 14ης Αυγούστου 1941 του Αρχιεραββίνου Ηλία Σ. Όσμο, στο οποίο καταγράφηκαν τα 314 μέλη της Ισραηλιτικής Κοινότητας Χανίων με τα εξής στοιχεία: Αύξων αριθμός, επώνυμο, όνομα, όνομα πατρός, επάγγελμα, τόπος γεννήσεως, χρονολογία γεννήσεως, πόλη διαμονής, οδός κατοικίας, από πότε βρίσκονται στην Κρήτη και για ποιο λόγο, καθώς και υπηκοότητα.

Αλφαβητικά αναφέρονται τα εξής ονόματα:

A/A	ΕΠΩΝΥΜΟ	ΟΝΟΜΑ	ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΡΟΣ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ	ΤΟΠΟΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ
1	Αβιγαδές	Ευσέβης	Ματθαία	Εμποροϋπάλληλος	Χανιά
2	'Αγγελ	Αιμιλία	Νισσήμ	Οικιακά	Χανιά
3	'Αγγελ	Χρυσάνθη	Ιακώβ	Οικιακά	Χανιά
4	Αττίας	Σαμουήλ	Δαυίδ	Ράπτης	Χανιά
5	Αλχανάτης	Μιχαήλ	Δαυίδ	Σαροθρωπιός	Θεσσαλονίκη
6	Αλχανάτη	Ρεβέκκα		Οικιακά	Ιωάννινα
7	Αλχανάτης	Αβραάμ	Μιχαήλ	Μαθητής	Χανιά
8	Αλχανάτης	Σαμουήλ	Μιχαήλ	Οινομάγειρος	Χανιά
9	Αλχανάτη	Λουίζα	Σαμουήλ	Οικιακά	Χανιά
10	Αμάρ	Καρολίνα		Οικιακά	Ζάκυνθος
11	Αμάρ	'Αννα		Ράπτρια	Χανιά
12	'Αγγελ	Κλοτίλδη	Ιακώβ	Οικιακά	Χανιά
13	Αττία	Σάρρα	χήρα Ραφαήλ	Παραγγελιοδόχος	Χανιά
14	Αττία	Βικτωρ	Ραφαήλ		Χανιά
15	Αττία	Ραφαήλ	Ραφαήλ		Χανιά
16	'Αμαρ	Νισήμ	Μάρκου	Ράπτης	Ζάκυνθος
17	Ασαγιάς	Μόρδο	Σαμπετάι	'Αεργος	Κομοπινή
18	Ασαγιά	Ρεγγίνα	Μόρδο	Οικιακά	Κομοπινή
19	Ασαγιάς	Μωσής	Μόρδο	Εργάτης	Κομοπινή
20	Ασαγιάς	Ιακώβ	Μόρδο	Πλανόδιος έμπορος	Κομοπινή
21	Ασαγιά	Μπέλα	Μόρδο	Μοδίστρα	Κομοπινή
22	Ασαγιάς	Ισάκ	Μόρδο	Μαθητής	Φιλιππούπολις
23	Αλπαχέρ	Ιερεμίας	Ιορτόβ	Εργάτης	Φλώρινα
24	Βεντούρας	Βικτωρ	Σαμουήλ	'Εμπορος	Χανιά
25	Βεντούρας	Ραφαήλ	Ιωσήφ	'Εμπορος	Χανιά
26	Βεντούρα	Μπιάνκα	συζ. Ραφαήλ	Οικιακά	Χανιά
27	Βεντούρα	Εύα	Ραφαήλ		Χανιά
28	Βεντούρας	Ιωσήφ	Ραφαήλ		Χανιά
29	Γενής	Σολομών	Σαμουήλ	Φανοποιός	Ζάκυνθος
30	Γενή	Ρεβέκκα	Σολομώντος	Οικιακά	Χανιά
31	Γανής	Σάββας	Σαμουήλ	Γυρολόγος εμπορευόμενος	Ζάκυνθος
32	Γανή	Ραχήλ	Σάββα	Οικιακά	Θεσσαλονίκη
33	Γανής	Σαμουήλ	Σάββα	Μαθητής	Ζάκυνθος
34	Γανή	Πέρλα	Σάββα	Μαθήτρια	Ζάκυνθος
35	Γανή	Ντόλτσα	Σάββα	Μαθήτρια	Ζάκυνθος
36	Γανής	Δαυίδ	Σάββα	Μαθητής	Χανιά
37	Γανής	Ιωσήφ	Σάββα		Χανιά
38	Γανής	Ραφαήλ	Σάββα		Χανιά
39	Γανής	Ησαΐας	Σαμουήλ	Γυρολόγος εμπορευόμενος	Ζάκυνθος
40	Γανή	Ελβίρα	Ησαΐα	Οικιακά	Χανιά
41	Γανή	Ραχήλ	Ησαΐα	Μαθήτρια	Χανιά
42	Γανής	Σαμουήλ	Ησαΐα	Μαθητής	Χανιά
43	Γανή	Αιμιλία	Ησαΐα	Μαθήτρια	Χανιά
44	Γανής	Μάρκο	Ησαΐα	Μαθητής	Χανιά
45	Γανής	Ιωσήφ	Ησαΐα		Χανιά
46	Διέντες	Μιχαήλ	Σαμουήλ	Γυρολόγος φυσικοπώλης	Χανιά
47	Διέντες	Στερίνα	Μιχαήλ	Οικιακά	Χανιά
48	Διέντες	Σάρρα	Μιχαήλ	Εργάτρια	Χανιά
49	Διέντες	'Αστρο	Μιχαήλ	Μαθήτρια	Χανιά
50	Διέντες	Ιακώβ	Μιχαήλ		Χανιά
51	Διέντες	Ρεβέκκα	Μιχαήλ		Χανιά
52	Διέντες	Βήτας	Σαμουήλ	Γυρολόγος	Χανιά
53	Διέντες	Σιμχά	Βήτα	Οικιακά	Χανιά
54	Διέντες	Σιμχά	Βήτα	Οικιακά	Χανιά
55	Διέντες	Μαλήνος	Σαμουήλ	Φανοποιός	Χανιά
56	Διέντες	Στερίνα	Μαλίνο	Οικιακά	Χανιά

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ	ΠΟΛΗ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΟΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ	ΑΠΟ ΠΟΤΕ ΕΥΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ ΚΑΙ ΓΙΑ ΠΟΙΟ ΛΟΓΟ	ΥΠΗΚΟΟΤΗΣ
24.11.1899	Χανιά, Σκούφων 30		Ελληνική
1870	Χανιά, Κονδυλάκη 25		Ελληνική
1850	Χανιά, Κονδυλάκη 25		Ελληνική
1879	Χανιά, Κονδυλάκη 14		Ελληνική
1876	Χανιά, Κονδυλάκη 43	από το έτος 1883 δι' εργασίαν του	Ελληνική
1885	Χανιά, Κονδυλάκη 43	από το έτος 1928 λόγω γάμου	Ελληνική
20.3.1929	Χανιά, Κονδυλάκη 43		Ελληνική
16.2.1915	Χανιά, Αγγέλου		Ελληνική
14.11.1916	Χανιά, Αγγέλου		Ελληνική
1865	Χανιά, Δούκα 15	από του έτους 1897 λόγω γάμου	Ελληνική
1.8.1908	Χανιά, Δούκα 15		Ελληνική
1899	Χανιά, Σκούφων 23		Ελληνική
1.2.1906	Χανιά, Μπαμπαλι Αποκορώνου		Ιταλική
26.3.1935	Χανιά, Μπαμπαλι Αποκορώνου		Ιταλική
31.3.1907	Χανιά, Μπαμπαλι Αποκορώνου		Ιταλική
1876	Χανιά, Σκούφων 18		Ελληνική
1880	Χανιά, Κονδυλάκη 48		Βουλγαρική
1885	Χανιά, Κονδυλάκη 48		Βουλγαρική
1919	Χανιά, Κονδυλάκη 48	Από του 1940 λόγω εξορίας εις Βουλγαρία	Βουλγαρική
1921	Χανιά, Κονδυλάκη 48	Από του 1940 λόγω εξορίας εις Βουλγαρία	Βουλγαρική
1917	Χανιά, Κονδυλάκη 48	Από του 1940 λόγω εξορίας εις Βουλγαρία	Βουλγαρική
1925	Χανιά, Κονδυλάκη 48	Από του 1940 λόγω εξορίας εις Βουλγαρία	Βουλγαρική
1912	Χανιά, Κονδυλάκη 46	Από Απριλίου 1940 λόγω εργασίας	Ελληνική
1871	Χανιά, Σπάρτης 16		Ιταλική
31.10.1905	Χανιά, Σπάρτης 16		Ιταλική
24.4.1911	Χανιά, Σπάρτης 16		Ιταλική
5.6.1936	Χανιά, Σπάρτης 16		Ιταλική
17.11.1938	Χανιά, Σπάρτης 16		Ιταλική
1893	Χανιά, Σκούφων 10	Από του έτους 1921 δι' εργασίαν	Ελληνική
1900	Χανιά, Σκούφων 10		Ελληνική
1899	Χανιά, Κονδυλάκη 27	Από το 1932 δι' εργασίαν	Ελληνική
1906	Χανιά, Κονδυλάκη 27	Από το 1932 δι' εργασίαν	Ελληνική
1929	Χανιά, Κονδυλάκη 27	Από το 1932 δι' εργασίαν	Ελληνική
1931	Χανιά, Κονδυλάκη 27	Από το 1932 δι' εργασίαν	Ελληνική
1932	Χανιά, Κονδυλάκη 27	Από το 1932 δι' εργασίαν	Ελληνική
2.1.1935	Χανιά, Κονδυλάκη 27		Ελληνική
19.2.1936	Χανιά, Κονδυλάκη 27		Ελληνική
27.10.1938	Χανιά, Κονδυλάκη 27		Ελληνική
1901	Χανιά, Κονδυλάκη 35	Από το 1921 δι' εργασίαν	Ελληνική
28.9.1901	Χανιά, Κονδυλάκη 35		Ελληνική
23.2.1927	Χανιά, Κονδυλάκη 35		Ελληνική
8.10.1929	Χανιά, Κονδυλάκη 35		Ελληνική
26.11.1931	Χανιά, Κονδυλάκη 35		Ελληνική
23.10.35	Χανιά, Κονδυλάκη 35		Ελληνική
9.1.1938	Χανιά, Κονδυλάκη 35		Ελληνική
1893	Χανιά, Δούκα 40		Ελληνική
13.12.1904	Χανιά, Δούκα 40		Ελληνική
29.4.1925	Χανιά, Δούκα 40		Ελληνική
28.12.1929	Χανιά, Δούκα 40		Ελληνική
12.2.1936	Χανιά, Δούκα 40		Ελληνική
31.8.1938	Χανιά, Δούκα 40		Ελληνική
1889	Χανιά, Κονδυλάκη 2		Ελληνική
1912	Χανιά, Κονδυλάκη 2		Ελληνική
26.12.1921	Χανιά, Κονδυλάκη 2		Ελληνική
1875	Χανιά, Δούκα 7		Ελληνική
1912	Χανιά, Δούκα 7		Ελληνική

A/A	ΕΠΩΝΥΜΟ	ΟΝΟΜΑ	ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΡΟΣ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ	ΤΟΠΟΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ
57	Διέντες	Μπελίσσα	Μαλίνο		Χανιά
58	Διέντες	Σαμουήλ	Μαλίνο		Χανιά
59	Δεπάς	Μωύς	Χαϊμ	Γυρολόγος φυσικοπόλης	Χανιά
60	Δεπά	Αλέγγρα	Μωύς	Οικιακά	Χανιά
61	Δεπά	Λιλίκα	Μωυσή	Μαθήτρια	Χανιά
62	Δεπάς	Χαϊμ	Μωυσή		Χανιά
63	Δεπάς	Δαβίδ	Μωυσή		Χανιά
64	Δεπά	Σταματιά	Μωυσή		Χανιά
65	Δεπάς	Μάρκο	Χαϊμ	Σερβιτόρος	Χανιά
66	Δεπά	Εσθήρ	Μάρκου	Οικιακά	Σμύρνη
67	Δεπά	Εσθήρ	Χαϊμ	Οικιακά	Ζάκυνθος
68	Δεπά	Ρεβέκκα	Χαϊμ	Οικιακά	Χανιά
69	Δεπά	Ραχήλ	Χαϊμ	Εργάτρια	Χανιά
70	Δεπάς	Ιακώβ	Μωύς	Φυσικοπόλης	Χανιά
71	Δεπά	Ζιλδα	Ιακώβ	Οικιακά	Ηράκλειο
72	Ευλαγόν	Λεών	Αβραάμ	Συνταξιούχος	Χανιά
73	Ευλαγόν	Άννα	Λεών	Οικιακά	Χανιά
74	Ευλαγόν	Αλβέρτος	Λεών	Μαθητής	Θεσσαλονίκη
75	Ευλαγόν	Ρενέ	Λεών	Μαθήτρια	Θεσσαλονίκη
76	Ελχάις	Χαϊμ	Ισαάκ	Φυσικοπόλης	Ηράκλειο
77	Ελχάις	Ελβίρα	Χαϊμ	Οικιακά	Χανιά
78	Ελχάις	Ρεβέκκα	Χαϊμ	Ράπτρια	Ηράκλειο
79	Ελχάις	Χρυσούλα	Χαϊμ	Οικιακά	Χανιά
80	Ελχάις	Σάρρα	Χαϊμ	Μαθήτρια	Χανιά
81	Ελχάις	Ηλιάς	Αβραάμ	Κουρεύς	Ηράκλειο
82	Ελχάις	Ρενέ	Ηλία	Οικιακά	Χανιά
83	Ελχάις	Χαϊμ	Αβραάμ	Γυρολόγος	Ηράκλειο
84	Ελχάις	Εσθήρ	Χαϊμ	Οικιακά	Χανιά
85	Ελχάις	Αλβέρτος	Χαϊμ	Μαθητής	Χανιά
86	Ελχάις	Σουλτάνα	Αλβέρτου	Οικιακά	Χανιά
87	Ελχάις	Ελβίρα	Αλβέρτου		Χανιά
88	Ελχάις	Χαϊμ	Αλβέρτου		Χανιά
89	Ελχάις	Ισαάκ	Χαϊμ	Κουρεύς	Ηράκλειο
90	Ελχάις	Ρεβέκκα	Ισαάκ	Οικιακά	Χανιά
91	Ελχάις	Βικτωρ	Ιζάκ		Χανιά
92	Ελχαϊ	Σάρρα	Ιζάκ		Χανιά
93	Ισχακής	Δανιήλ	Ιακώβ	Φυσικοπόλης	Χανιά
94	Ισχακή	Στερίνα	Δανιήλ	Οικιακά	Χανιά
95	Ισχακή	Μίδνα	Δανιήλ	Εργάτρια	Ηράκλειο
96	Ισχακή	Ρεβέκκα	Δανιήλ	Οικιακά	Χανιά
97	Ισχακής	Λεών	Ιακώβ	Φυσικοπόλης	Χανιά
98	Ισχακή	Μηλίσσα	Λεών	Οικιακά	Χανιά
99	Ισχακής	Αβραάμ	Λεών	Εργάτης	Χανιά
100	Ισχακής	Σαμουήλ	Λεών	Καραγωγεύς	Χανιά
101	Ισχακής	Σολομών	Λεών	Μαθητής	Χανιά
102	Ισχακής	Ισαάκ	Λεών	Μαθητής	Χανιά
103	Ισχακής	Μωύς	Λεών	Μαθητής	Χανιά
104	Ισχακής	Ιεσουά	Μάρκου	Άεργος	Χανιά
105	Ισχακής	Νισήμ	Μάρκου	Οινοπόλης	Χανιά
106	Ισχακής	Ηλίας	Μάρκου	Άεργος	Χανιά
107	Ισχακής	Δανιήλ	Μάρκου	Εμποροράπτης	Χανιά
108	Ισχακή	Ραχήλ	Δανιήλ	Οικιακά	Χανιά
109	Ισχακή	Άννα	Δανιήλ	Μαθήτρια	Χανιά
110	Ισχακής	Μάρκο	Δανιήλ	Μαθητής	Χανιά
111	Ισχακής	Αβράμ	Μάρκο	Ράπτης	Χανιά
112	Ισχακή	Ραχήλ	Αβράμ	Οικιακά	Χανιά

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ	ΠΟΛΗ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΟΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ	ΑΠΟ ΠΟΤΕ ΕΥΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ ΚΑΙ ΓΙΑ ΠΟΙΟ ΛΟΓΟ	ΥΠΗΚΟΟΤΗΣ
3.12.1936	Χανιά, Δούκα 7		Ελληνική
10.1.1940	Χανιά, Δούκα 7		Ελληνική
12.1.1904	Χανιά, Κονδυλάκη 25		Ελληνική
1905	Χανιά, Κονδυλάκη 25		Ελληνική
24.9.1935	Χανιά, Κονδυλάκη 25		Ελληνική
29.12.1936	Χανιά, Κονδυλάκη 25		Ελληνική
10.6.1938	Χανιά, Κονδυλάκη 25		Ελληνική
30.12.1939	Χανιά, Κονδυλάκη 25		Ελληνική
16.3.1908	Χανιά, Κονδυλάκη 29		Ελληνική
1895	Χανιά, Κονδυλάκη 29	Από το 1930 λόγω γάμου	Ελληνική
1900	Χανιά, Κονδυλάκη 50	Από το 1895 οικογενειακώς	Ελληνική
27.3.1911	Χανιά, Κονδυλάκη 50		Ελληνική
1.3.1918	Χανιά, Κονδυλάκη 50		Ελληνική
1861	Χανιά, Δούκα 43		Ελληνική
1881	Χανιά, Δούκα 43	Από το 1920 λόγω γάμου	Ελληνική
	Χανιά, Χωρίον Βουκολιές		Ελληνική
1894	Χανιά, Χωρίον Βουκολιές		Ελληνική
1928	Χανιά, Χωρίον Βουκολιές		Ελληνική
14.12.1934	Χανιά, Χωρίον Βουκολιές		Ελληνική
1880	Χανιά, Δούκα 8	Από το 1924 δι' εργασίαν του	Ελληνική
1886	Χανιά, Δούκα 8		Ελληνική
1916	Χανιά, Δούκα 8		Ελληνική
28.4.1925	Χανιά, Δούκα 8		Ελληνική
27.7.1927	Χανιά, Δούκα 8		Ελληνική
1918	Χανιά, Δούκα 16	Από το 1939 ως στρατιώτης	Ελληνική
19.12.1921	Χανιά, Δούκα 16		Ελληνική
1902	Χανιά, Σκούφων 28	Από το 1929 δι' εργασίαν	Ελληνική
1906	Χανιά, Σκούφων 28		Ελληνική
3.4.1934	Χανιά, Σκούφων 28		Ελληνική
22.5.1914	Χανιά, Κονδυλάκη 50		Ελληνική
10.5.1938	Χανιά, Κονδυλάκη 50		Ελληνική
28.2.1940	Χανιά, Κονδυλάκη 50	Από το 1925 δι' εργασίαν	Ελληνική
1908	Χανιά, Γαβαλάδων 50		Ελληνική
1906	Χανιά, Γαβαλάδων 50		Ελληνική
17.10.1928	Χανιά, Γαβαλάδων 50		Ελληνική
Μάιος 1941	Χανιά, Γαβαλάδων 50		Ελληνική
1870	Χανιά, Δούκα 24		Ελληνική
1886	Χανιά, Δούκα 24		Ελληνική
1915	Χανιά, Δούκα 24		Ελληνική
24.2.1919	Χανιά, Δούκα 24		Ελληνική
1886	Χανιά, Βενέρη 5		Ελληνική
1888	Χανιά, Βενέρη 5		Ελληνική
24.4.1920	Χανιά, Βενέρη 5		Ελληνική
24.3.1924	Χανιά, Βενέρη 5		Ελληνική
22.3.1926	Χανιά, Βενέρη 5		Ελληνική
12.5.1930	Χανιά, Βενέρη 5		Ελληνική
29.10.1932	Χανιά, Βενέρη 5		Ελληνική
1870	Χανιά, Μπαμπαλι Αποκορώνου		Ελληνική
1867	Χανιά, Κονδυλάκη 14		Ελληνική
1882	Χανιά, Σκούφων 11		Ελληνική
1879	Χανιά, Κονδυλάκη 14		Ελληνική
20.6.1898	Χανιά, Κονδυλάκη 14		Ελληνική
25.4.1927	Χανιά, Κονδυλάκη 14		Ελληνική
25.11.1930	Χανιά, Κονδυλάκη 14		Ελληνική
1886	Χανιά, Κονδυλάκη 11		Ελληνική
1892	Χανιά, Κονδυλάκη 14		Ελληνική

A/A	ΕΠΩΝΥΜΟ	ΟΝΟΜΑ	ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΡΟΣ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ	ΤΟΠΟΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ
113	Ισχακίς	Γαβριήλ	Μάρκου	Οινοπώλης	Χανιά
114	Ισχακή	Σάρρα	Γαβριήλ	Οικιακά	Χανιά
115	Ισχακή	Άννα	Γαβριήλ	Οικιακά	Χανιά
116	Ισχακή	Ιουδήθ	Γαβριήλ	Οικιακά	Χανιά
117	Ισχακή	Σάρρα	Λεών	Οικιακά	Χανιά
118	Ισχακίς	Μάρκο	Λεών	Έμπορος	Χανιά
119	Ισχακή	Λαρίκα	Λεών	Οικιακά	Χανιά
120	Ισχακίς	Ηλίας	Λεών	Μαθητής	Χανιά
121	Ισχακίς	Μώυς	Δανιήλ	Φυσικοπώλης	Ηράκλειο
122	Ισχακή	Άννα	Μώυς	Οικιακά	Χανιά
123	Ισχακίς	Αλβέρτος	Μώυς	Μαθητής	Χανιά
124	Ισχακή	Στερίνα	Μώυς	Οικιακά	Ηράκλειο
125	Ισχακίς	Ματαθία	Μώυς		Ηράκλειο
126	Ισάκ	Χρυσάνθη	Μώυς	Οικιακά	Χανιά
127	Κάτο	Μώυς	Σάλμων	Μυλεργάτης	Μαδελώφ - Ρωσία
128	Κοέν	Νέλλη	Μώυς	Οικιακά	Χανιά
129	Κοέν	Σιζέλλα	Μώυς	Μαθήτρια	Χανιά
130	Κοέν	Εμμανουήλ	Μώυς	Μαθητής	Χανιά
131	Κοέν	Ηλίας	Μώυς	Μαθητής	Χανιά
132	Κοέν	Ίρμα	Μώυς	Μαθήτρια	Χανιά
133	Κοέν	Ροβέρτος	Εμμανουήλ	Άεργος	Χανιά
134	Κοέν	Μώυς	Αβραάμ	Φανοποιός	Ρέθυμνον
135	Κοέν	Ρόζα	Μώυς	Οικιακά	Χανιά
136	Κοέν	Ζεντίλα	Μώυς	Ράπτρια	Χανιά
137	Κοέν	Νέλλη	Μώυς	Εργάτρια	Χανιά
138	Κοέν	Ιακώβ	Μώυς	Κουρεύς	Χανιά
139	Κοέν	Σουλτάνα	Ιακώβ	Οικιακά	Χανιά
140	Κοέν	Ελίζα	Γαβριήλ	Οικιακά	Χανιά
141	Κοέν	Στερίνα	Σιμόν	Οικιακά	Ηράκλειο
142	Κοέν	Ελφρίδα	Μώυς	Οικιακά	Χανιά
143	Κοέν	Ιολάνδη	Μώυς	Οικιακά	Χανιά
144	Κοέν	Ελένη	Χαΐμ	Οικιακά	Χανιά
145	Κοέν	Μίλκα	Χαΐμ	Οικιακά	Χανιά
146	Κοέν	Άλκης	Χαΐμ	Οικιακά	Χανιά
147	Κοέν	Μώυς	Εμμανουήλ	Άεργος	Χανιά
148	Κοέν	Σολομών	Ισάκ	Υδραυλικός	Χανιά
149	Κοέν	Ελίζα	Σολομών	Οικιακά	Χανιά
150	Κοέν	Ισάκ	Σολομών	Μαθητής	Χανιά
151	Κούνιο	Λεών	Αρών	Στιλβωτής	Σμύρνη
152	Κούνιο	Ντόλτσα	Λεών	Οικιακά	Χανιά
153	Κούνιο	Σάρρα	Λεών	Ράπτρια	Χανιά
154	Κούνιο	Ιουδήθ	Λεών	Εργάτρια	Χανιά
155	Κούνιο	Μπούλπα	Λεών	Μαθήτρια	Χανιά
156	Κονέν	Μάρκος	Σιμον	Ράπτης	Χανιά
157	Κονέν	ΡΙκέττα	Μάρκου	Οικιακά	Χανιά
158	Κονέν	Ρόζα	Μάρκου	Κορδελιάστρα	Χανιά
159	Κονέν	Ιωσήφ	Μάρκου	Εργάτης	Χανιά
160	Κονέν	Μαολάχ	Μάρκου	Εργάτης	Χανιά
161	Κονέν	Σιμον	Μάρκου	Άεργος	Χανιά
162	Κονέν	Μαίρη	Μάρκου	Εργάτρια	Χανιά
163	Κονέν	Λεά	Μάρκου	Μαθήτρια	Χανιά
164	Κονέν	Ρετούνα	Μάρκου		Χανιά
165	Κωνσταντίνης	Σαμουήλ	Ισάκ	Έμπορος	Χανιά
166	Λευής	Ισάκ	Ιακώβ	Άεργος	Ηράκλειο
167	Λευή	Ζαφείρα	Ισάκ	Οικιακά	Χανιά
168	Λευής	Ιακώβ	Ισάκ	Παραγγελιοδόχος	Χανιά

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ	ΠΟΛΗ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΟΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ	ΑΠΟ ΠΟΤΕ ΕΥΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ ΚΑΙ ΓΙΑ ΠΟΙΟ ΛΟΓΟ	ΥΠΗΚΟΟΤΗΣ
1877	Χανιά, Πόρτου 50		Ελληνική
1890	Χανιά, Πόρτου 50		Ελληνική
26.8.1908	Χανιά, Πόρτου 50		Ελληνική
10.2.1916	Χανιά, Πόρτου 50		Ελληνική
21.1.1895	Χανιά, Γιανναρή 12		Ελληνική
5.3.1919	Χανιά, Γιανναρή 12		Ελληνική
26.6.1921	Χανιά, Γιανναρή 12		Ελληνική
25.6.1930	Χανιά, Γιανναρή 12		Ελληνική
1906	Χανιά, Κονδυλάκη 37	Από του 1907 οικογενειακώς	Ελληνική
1910	Χανιά, Κονδυλάκη 37		Ελληνική
3.8.1933	Χανιά, Κονδυλάκη 37		Ελληνική
1936	Χανιά, Σκούφων		Ελληνική
30.10.1940	Χανιά, Σκούφων		Ελληνική
1870	Χανιά, Σκούφων 16	Από 1915 ως πρόσφυγ	Ελληνική (ουδεμία)
1873	Χανιά, Κονδυλάκη 64		Ελληνική
25.6.1900	Χανιά, Κεντρική Γ 75		Ελληνική
1.11.1921	Χανιά, Κεντρική Γ 75		Ελληνική
15.8.1924	Χανιά, Κεντρική Γ 75		Ελληνική
12.7.1926	Χανιά, Κεντρική Γ 75		Ελληνική
22.9.1929	Χανιά, Κεντρική Γ 75		Ελληνική
4.1.1918	Χανιά, Κεντρική Γ 75	Από 1904 δια εργασία	Ελληνική
1882	Χανιά, Κονδυλάκη 4		Ελληνική
1885	Χανιά, Κονδυλάκη 4		Ελληνική
3.4.1913	Χανιά, Κονδυλάκη 4		Ελληνική
11.9.1924	Χανιά, Κονδυλάκη 4		Ελληνική
21.12.1916	Χανιά, Κονδυλάκη 4		Ελληνική
28.6.1917	Χανιά, Σκούφων 6		Ελληνική
1880	Χανιά, Σκούφων 6		Ελληνική
1885	Χανιά, Σκούφων 16		Ελληνική
25.9.1898	Χανιά, Κονδυλάκη 31		Ελληνική
29.8.1907	Χανιά, Κονδυλάκη 20		Ιταλική
1899	Χανιά, Κονδυλάκη 20		Ιταλική
30.8.1936	Χανιά, Κονδυλάκη 50		Ελληνική
31.8.1940	Χανιά, Κονδυλάκη 50		Ελληνική
11.2.1898	Χανιά, Κεντρική Γ 75		Ελληνική
11.9.1900	Χανιά, Δούκα 15		Ελληνική
1902	Χανιά, Δούκα 15		Ελληνική
26.9.1929	Χανιά, Δούκα 15	Από 1918 δια λόγους γάμου	Ελληνική
1873	Χανιά, Σκούφων 13		Ελληνική
1890	Χανιά, Σκούφων 13		Ελληνική
4.8.1921	Χανιά, Σκούφων 13		Ελληνική
13.6.1923	Χανιά, Σκούφων 13		Ελληνική
1.7.1928	Χανιά, Σκούφων 13		Ελληνική
1885	Χανιά, Σκούφων 37		Ελληνική
25.10.1895	Χανιά, Σκούφων 37		Ελληνική
17.10.1915	Χανιά, Σκούφων 37		Ελληνική
20.12.1920	Χανιά, Σκούφων 37		Ελληνική
12.4.1923	Χανιά, Σκούφων 37		Ελληνική
20.9.1927	Χανιά, Σκούφων 37		Ελληνική
27.1.1925	Χανιά, Σκούφων 37		Ελληνική
27.1.1932	Χανιά, Σκούφων 37		Ελληνική
27.10.1938	Χανιά, Σκούφων 37		Ελληνική
17.4.1917	Χανιά, Σπάρτης 16		Ιταλική
1871	Χανιά, Ζαμπελίου 33		Ελληνική
1860	Χανιά, Ζαμπελίου 33		Ελληνική
28.10.1908	Χανιά, Κονδυλάκη 13		Ελληνική

A/A	ΕΠΩΝΥΜΟ	ΟΝΟΜΑ	ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΡΟΣ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ	ΤΟΠΟΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ
169	Λευή	Κέττη	Ιακώβ	Οικιακά	Χανιά
170	Λευή	Φωφώ	Ιακώβ		Χανιά
171	Λευής	Ματαθίας	Μωύς	Φανοποιός	Ηράκλειο
172	Λευή	Λεά	Ματαθία	Οικιακά	Ηράκλειο
173	Λευή	Σιλτα	Ματαθία	Εργάτρια	Χανιά
174	Λευής	Ιωσήφ	Ματαθία	Εργάτης	Χανιά
175	Λευής	Μωύς	Ματαθία	Φυσικοκόωλης	Χανιά
176	Λευή	Ματίλδη	Μωύς	Οικιακά	Χανιά
177	Λευής	Ματαθία	Μωύς	Μαθητευόμενος	Χανιά
178	Λευή	Λεά	Μωύς	Μαθήτρια	Χανιά
179	Λευή	Στερίνα	Μωύς	Μαθήτρια	Χανιά
180	Λευής	Σίμον	Μωύς	Μαθητής	Χανιά
181	Λευής	Πίνχας	Ματαθία	Ηλεκτρολόγος	Ηράκλειο
182	Λευή	Ρόζα	Πίνχα	Οικιακά	Χανιά
183	Λευή	Λεά	Πίνχα	Μαθήτρια	Χανιά
184	Λευή	Βικτώρια	Πίνχα	Μαθήτρια	Χανιά
185	Λευή	Μαίρη	Πίνχα		Χανιά
186	Λευής	Ηλίας	Γιοχανά	Έργος	Ζάκυνθος
187	Λευής	Εμμανουήλ	Λεών	Δημόσ. υπάλληλος	Χαμής
188	Λεών	Ιησούς	Μπαρζαμμόν	Έμπορος	Χανιά
189	Λεών	Ραχήλ	Ιησού	Οικιακά	Χανιά
190	Λευή	Αλέγγρα	Μάρκου	Εργάτρια	Ζάκυνθος
191	Λευή	Σάρρα	Μάρκου	Ράπτρια	Χανιά
192	Μηνιωής	Ιωσήφ	Σαμουήλ	Έργος	Χανιά
193	Μηνιωής	Βήτας	Σαμουήλ	Έμπορος	Χανιά
194	Μηνιωής	Εσθήρ	Βήτα	Οικιακά	Χανιά
195	Ματαλόν	Ισάκ		Έργος	Κωνσταντινούπολη
196	Μινέρβος	Αλβέρτος	Μωύς	Παραγγελιοδόχος	Χανιά
197	Μινέρβο	Βικτώρια	Αλβέρτου	Οικιακά	Χανιά
198	Μινέρβος	Αβράμ	Χαΐμ	Υποδηματοποιός	Χανιά
199	Μινέρβο	Ελβωρή	Αβράμ	Οικιακά	Χανιά
200	Μινέρβο	Ραχήλ	Αβράμ	Οικιακά	Χανιά
201	Μινέρβο	Μαργαρίτα	Σιμόν	Οικιακά	Χανιά
202	Μινέρβο	Σίμχα	Σιμόν	Οικιακά	Χανιά
203	Μινέρβος	Σαμουήλ	Αβράμ	Έμπορος	Ηράκλειο
204	Μινέρβο	Ρετζίνα	Σαμουήλ	Οικιακά	Βόλος
205	Μινέρβο	Ιουλία	Σαμουήλ	Οικιακά	Χανιά
206	Μινέρβο	Ευγενία	Σαμουήλ	Οικιακά	Χανιά
207	Μινέρβος	Ισάκ	Σαμουήλ	Ράπτης	Χανιά
208	Μινέρβο	Λεά	Νισήμ	Οικιακά	Χανιά
209	Μινέρβος	Πασκάλ	Νισήμ	Μαθητής	Χανιά
210	Μόρδο	Αλέγγρα	Ρουβέν	Οικιακά	Χανιά
211	Μουστάκης	Ισραήλ	Σάββα	Εργάτης	Χανιά
212	Μπεσαντζής	Μεντές	Ηλία	Ιδιοκτ. τυπογραφείου	Θεσσαλονίκη
213	Μόρδο	Ραφαήλ	Μωύς	Συνταξ. διδάσκαλος	Ζάκυνθος
214	Μόρδο	Αιμιλία	Ραφαήλ	Οικιακά	Ζάκυνθος
215	Μόλχο	Ιακώβ	Σολομών	Οινέμπορος	Θεσσαλονίκη
216	Μόλχο	Τζογία	Ιακώβ	Οικιακά	Θεσσαλονίκη
217	Μόλχο	Σολομών	Ιακώβ	Υπάλληλος	Θεσσαλονίκη
218	Μόλχο	Στέλλα	Ιακώβ	Υπάλληλος	Χανιά
219	Νατζών	Ισάκ	Δαβίδ	Φυσικοκόωλης	Κέρκυρα
220	Νατζών	Ρίκα	Ισάκ	Οικιακά	Χανιά
221	Νατζών	Καρή	Ισάκ	Ράπτρια	Κέρκυρα
222	Νατζών	Δαβίδ	Ισάκ	Φυσικοκόωλης	Χανιά
223	Νατζών	Μπελίνα	Ισάκ	Μαθητευόμενη	Χανιά
224	Όσμος	Ηλίας	Σολομών	Διδάσκαλος	Κέρκυρα

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ	ΠΟΛΗ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΟΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ	ΑΠΟ ΠΟΤΕ ΕΥΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ ΚΑΙ ΓΙΑ ΠΟΙΟ ΛΟΓΟ	ΥΠΗΚΟΟΤΗΣ
11.3.1907	Χανιά, Κονδυλάκη 13		Ελληνική
4.10.1937	Χανιά, Κονδυλάκη 13		Ελληνική
1871	Χανιά, Ζαμπελίου 37		Ελληνική
1880	Χανιά, Ζαμπελίου 37		Ελληνική
28.8.1922	Χανιά, Ζαμπελίου 37		Ελληνική
20.2.1927	Χανιά, Ζαμπελίου 37		Ελληνική
1902	Χανιά, Ζαμπελίου 37		Ελληνική
1905	Χανιά, Κονδυλάκη 31		Ελληνική
7.2.1927	Χανιά, Κονδυλάκη 31		Ελληνική
20.5.1928	Χανιά, Κονδυλάκη 31		Ελληνική
13.11.1930	Χανιά, Κονδυλάκη 31		Ελληνική
24.6.1936	Χανιά, Κονδυλάκη 31		Ελληνική
30.12.1912	Χανιά, Κονδυλάκη 58	Από 25ετίας οικογενειακώς	Ελληνική
30.12.1912	Χανιά, Κονδυλάκη 58		Ελληνική
29.10.1931	Χανιά, Κονδυλάκη 58		Ελληνική
10.2.1934	Χανιά, Κονδυλάκη 58		Ελληνική
25.8.1939	Χανιά, Κονδυλάκη 58		Ελληνική
1864	Χανιά, Σκουφών 28	Από 1902 δια εργασία	Ελληνική
1896	Χανιά, Κονδυλάκη 6	Από 1.4.1941 λόγω υπηρεσίας	Ελληνική
1866	Χανιά, Κονδυλάκη 33		Ελληνική
1891	Χανιά, Κονδυλάκη 33		Ελληνική
1876	Χανιά, Δούκα 12	Από 1886 λόγω εργασίας	Ελληνική
19.12.1906	Χανιά, Δούκα 12		Ελληνική
1876	Χανιά, Κονδυλάκη 41		Ελληνική
1864	Χανιά, Κεντρική Κ 75		Ελληνική
1874	Χανιά, Κεντρική Κ 75		Ελληνική
1859	Χανιά, Δούκα 2	Από 1890 λόγω εργασίας	Ελληνική
5.3.1900	Χανιά, Κεντρική 19		Ιταλική
17.1.1900	Χανιά, Κεντρική 19		Ιταλική
1862	Χανιά, Έβανς 9		Ελληνική
1884	Χανιά, Έβανς 9		Ελληνική
8.10.1919	Χανιά, Έβανς 9		Ελληνική
1871	Χανιά, Κεντρική 58		Ελληνική
1911	Χανιά, Κεντρική 58		Ελληνική
1870	Χανιά, Μελετιού 8		Ιταλική
1888	Χανιά, Μελετιού 8	Από 1911 δια γάμο	Ιταλική
4.2.1913	Χανιά, Μελετιού 8		Ιταλική
13.1.1916	Χανιά, Μελετιού 8		Ιταλική
8.12.1911	Χανιά, Πόρτο 22		Ιταλική
1898	Χανιά, Αγγέλου 12		Ιταλική
2.7.1928	Χανιά, Αγγέλου 12		Ελληνική
1880	Χανιά, Σκουφών 17		Ελληνική
1921	Χανιά, Σκουφών 17		Ελληνική
1882	Χανιά, Κονδυλάκη 6	Από αρχές Απριλίου λόγω υγείας	Ελληνική
1874	Χανιά, Σκουφών 3	Από 1914 δια εργασία	Ελληνική
1866	Χανιά, Σκουφών 3	Από 1870	Ελληνική
1873	Αντ. Γιάνναρη 19	Από 1915, λόγοι εμπορικοί	Ελληνική
1886	Αντ. Γιάνναρη 19	Από 1915 οικογενειακώς	Ελληνική
1809	Αντ. Γιάνναρη 19	Από 1915 οικογενειακώς	Ελληνική
13.7.1918	Αντ. Γιάνναρη 19		Ελληνική
1883	Χανιά, Κονδυλάκη 5	Το 1921 δια εργασία	Ελληνική
1880	Χανιά, Κονδυλάκη 5		Ελληνική
1921	Χανιά, Κονδυλάκη 5		Ελληνική
14.4.1924	Χανιά, Κονδυλάκη 5		Ελληνική
22.5.1926	Χανιά, Κονδυλάκη 5		Ελληνική
1873	Χανιά, Κονδυλάκη 39	Από 1900 λόγω υπηρεσίας	Ελληνική

A/A	ΕΠΩΝΥΜΟ	ΟΝΟΜΑ	ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΡΟΣ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ	ΤΟΠΟΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ
225	Όσμο	Ρόζα	Ηλία	Οικιακά	Ζάκυνθος
226	Όσμος	Σολομών	Ηλία	Έμπορος	Χανιά
227	Όσμο	Στέλλα	Σολομών	Οικιακά	Κέρκυρα
228	Όσμο	Καίτη	Σολομών	Μαθήτρια	Χανιά
229	Όσμος	Νισήμ	Σολομών		Χανιά
230	Όσμος	Μωύς	Ηλία	Έμπορος	Χανιά
231	Όσμο	Σάρρα	Μωύς	Οικιακά	Χανιά
232	Όσμος	Δαβίδ	Ηλία	Έμπορος	Χανιά
233	Όσμος	Σολομών	Δαβίδ	Μαθητής	Χανιά
234	Όσμο	Ρόζα	Δαβίδ	Μαθήτρια	Χανιά
235	Όσμος	Ηλία	Δαβίδ	Μαθητής	Παλαιστίνη
236	Όσμος	Δαβίδ	Βικτωρ	Ράπτης	Κέρκυρα
237	Όσμο	Niva	Δαβίδ	Οικιακά	Ζάκυνθος
238	Όσμο	Ziva	Δαβίδ	Μαθήτρια	Χανιά
239	Όσμος	Βικτωρ	Δαβίδ	Μαθητής	Χανιά
240	Όσμο	Ρόζα	Δαβίδ	Μαθήτρια	Χανιά
241	Παπουσάδος	Νισίμ	Μωύς	Έργος	Χανιά
242	Παπουσάδος	Ραχήλ	Νισίμ	Οικιακά	Χανιά
243	Πολίτης	Ραφαήλ		Λεμβούχος	Χανιά
244	Πολίτη	Χρυσούλα	Ραφαήλ	Εργάτρια	Χανιά
245	Πολίτη	Ρεβέκκα	Ραφαήλ	Μαθήτρια	Χανιά
246	Πολίτης	Μάρκο	Ραφαήλ	Μαθητής	Χανιά
247	Πολίτη	Σιμχά	Ραφαήλ	Μαθήτρια	Χανιά
248	Πολίτης	Ιωσήφ	Ραφαήλ	Μαθητής	Χανιά
249	Πολίτη	Αιμιλία	Μάρκου	Οικιακά	Χανιά
250	Σαλφατής	Μωύς	Δαβίδ	Γυρολόγος	Χανιά
251	Σαλφατή	Σάρρα	Νισήμ	Οικιακά	Χανιά
252	Σαλφατή	Σουλτάνα	Νισήμ	Μαθήτρια	Χανιά
253	Σαλφατή	Ματίλδη	Νισήμ	Μαθήτρια	Χανιά
254	Σαλφατής	Δαβίδ	Νισήμ	Μαθητής	Χανιά
255	Σαλφατή	Ζίλτα	Νισήμ	Μαθήτρια	Χανιά
256	Σαλφατής	Αλβέρτο	Νισήμ	Μαθητής	Χανιά
257	Σαλφατή	Βικτώρια	Ιακώβ	Οικιακά	Χανιά
258	Σαλφατής	Σαλβαδώρα	Μάρκο	Ιατρός	Αθήναι
259	Σεζάνας	Ραφαήλ	Σαμουήλ	Έμπορος	Χανιά
260	Σεζάνα	Σάρρα	Ραφαήλ	Οικιακά	Χανιά
261	Σεζάνας	Μωύς	Σαμουήλ	Έργος	Χανιά
262	Σεζάνα	Λούνα	Σαμουήλ	Οικιακά	Σμύρνη
263	Σερένος	Αβράμ	Νισίμ	Έμπορος	Ηράκλειον
264	Σερένο	Όλγα	Νισήμ	Οικιακά	Χανιά
265	Σερένο	Μαίρη	Νισήμ	Οικιακά	Χανιά
266	Σκεναζής	Μεριάμ	Μωύς	Οικιακά	Χανιά
267	Τρέβεζας	Αλέξανδρος	Αβράμ	Φυσικοπώλης	Χανιά
268	Τρέβεζα	Ρευκούλα	Αλέξανδρος	Οικιακά	Χανιά
269	Τρέβεζας	Σαμουήλ	Αλέξανδρος	Εργάτης	Χανιά
270	Τρέβεζας	Αιμίλιος	Αλέξανδρος	Εργάτης	Χανιά
271	Τρέβεζας	Σολομών	Αβράμ	Έργος	Χανιά
272	Τρέβεζα	Ζαφείρα	Σολομών	Οικιακά	Χανιά
273	Φερμών	Αλβέρτος	Μωύς	Λαχανοπώλης	Κωνσταντινούπολη
274	Φερμών	Ζαφείρα	Αλβέρτο	Οικιακά	Χανιά
275	Φερμών	Βικτωρία	Αλβέρτο	Οικιακά	Χανιά
276	Φερμών	Μωύς	Αλβέρτο	Υπάλληλος	Χανιά
277	Φερμών	Σουλτάνα	Μωύς	Ράπτρια	Χανιά
278	Φόρτε	Ρεβέκκα	Ιωσήφ	Οικιακά	Χανιά
279	Φόρτε	Σαβατόν	Μωύς	Γυρολόγος	Αθήναι
280	Φόρτε	Εδμόν	Ραφαήλ	Παραγγελιοδόχος	Χανιά

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ	ΠΟΛΗ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΟΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ	ΑΠΟ ΠΟΤΕ ΕΥΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ ΚΑΙ ΓΙΑ ΠΟΙΟ ΛΟΓΟ	ΥΠΗΚΟΟΤΗΣ
1872	Χανιά, Κονδυλάκη 39	Από 1900 λόγω υπηρεσίας	Ελληνική
22.2.1901	Χανιά, Κονδυλάκη 6		Ελληνική
20.5.1901	Χανιά, Κονδυλάκη 6	Από 1926 λόγω γάμου	Ελληνική
16.10.1933	Χανιά, Κονδυλάκη 6		Ελληνική
29.1.1936	Χανιά, Κονδυλάκη 6		Ελληνική
5.9.1903	Χανιά, Κονδυλάκη 39		Ελληνική
1915	Χανιά, Κονδυλάκη 39		Ελληνική
17.11.1906	Χανιά, Κονδυλάκη 39		Ελληνική
19.4.1933	Χανιά, Κονδυλάκη 39		Ελληνική
2.10.1934	Χανιά, Κονδυλάκη 39		Ελληνική
1936	Χανιά, Κονδυλάκη 39		Ελληνική
1900	Χανιά, Κονδυλάκη 15	Από 1927 λόγω γάμου	Ελληνική
1899	Χανιά, Κονδυλάκη 15	Από το 1900 οικογενειακώς	Ελληνική
16.6.1931	Χανιά, Κονδυλάκη 15		Ελληνική
24.9.1934	Χανιά, Κονδυλάκη 15		Ελληνική
1.12.1938	Χανιά, Κονδυλάκη 15		Ελληνική
1875	Χανιά, Επισκόπου Κισσάμου		Ελληνική
1884	Χανιά, Επισκόπου Κισσάμου		Ελληνική
	Χανιά, Βενέρη 13		Ελληνική
19.12.1906	Χανιά, Βενέρη 13		Ελληνική
25.6.1926	Χανιά, Βενέρη 13		Ελληνική
20.12.1930	Χανιά, Βενέρη 13		Ελληνική
10.4.1928	Χανιά, Βενέρη 13		Ελληνική
1.7.1933	Χανιά, Βενέρη 13		Ελληνική
1869	Χανιά, Ζαμπελίου 35		Ελληνική
1881	Χανιά, Σκούφων 9		Ελληνική
1896	Χανιά, Σκούφων 9		Ελληνική
22.7.1926	Χανιά, Σκούφων 9		Ελληνική
14.4.1931	Χανιά, Σκούφων 9		Ελληνική
30.1.1933	Χανιά, Σκούφων 9		Ελληνική
4.1.1937	Χανιά, Σκούφων 9		Ελληνική
30.1.1933	Χανιά, Σκούφων 9		Ελληνική
1900	Χανιά, Κονδυλάκη		Ελληνική
	Χανιά, Ναυτικό Νοσοκομείο	Από αρχές Απριλίου δια υπηρεσιών	Ελληνική
17.8.1897	Χανιά, Γιάνναρη 12		Ιταλική
1895	Χανιά, Γιάνναρη 12		Ιταλική
17.5.1885	Χανιά, Γιάνναρη 12		Ιταλική
1860	Χανιά, Γιάνναρη 12	Από 1885 δια γάμο	Ιταλική
1898	Χανιά, Γιάνναρη 13		Ιταλική
11.12.1899	Χανιά, Γιάνναρη 13		Ιταλική
3.10.1904	Χανιά, Γιάνναρη 13		Ιταλική
1868	Χανιά, Κονδυλάκη 14		Ιταλική
1879	Χανιά, Σκούφων 6		Ελληνική
1880	Χανιά, Σκούφων 6		Ελληνική
29.5.1921	Χανιά, Σκούφων 6		Ελληνική
14.3.1926	Χανιά, Σκούφων 6		Ελληνική

A/A	ΕΠΩΝΥΜΟ	ΟΝΟΜΑ	ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΡΟΣ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ	ΤΟΠΟΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ
281	Φόρτε	Ίρμα	Ραφαήλ	Νοσοκόμος	Χανιά
282	Φράγκος	Μωύς	Μάρκου	Άεργος	Χανιά
283	Φράγκος	Σαβατόν	Δαβίδ	Μεσίτης	Χανιά
284	Φράγκο	Ρεβέκκα	Σαβατόν	Οικιακά	Χανιά
285	Φράγκο	Φερνάνδη	Σαβατόν	Υπάλληλος	Χανιά
286	Φράγκος	Δαβίδ	Σαβατόν	Άεργος	Χανιά
287	Φράγκο	Θάλεια	Ιακώβ	Οικιακά	Χανιά
288	Φράγκο	Ρεά	Ιακώβ	Οικιακά	Χανιά
289	Φράγκο	Αλέγρα	Ραφαήλ	Οικιακά	Χανιά
290	Φράγκο	Ρόζα	Ιακώβ	Οικιακά	Χανιά
291	Φραγκής	Ματαθία	Ισάκ	Γυρολόγος	Χανιά
292	Φραγκή	Σάρρα	Ματαθία	Οικιακά	Βεγγάζη
293	Φραγκής	Μάρκο	Ισάκ	Γυρολόγος	Χανιά
294	Φραγκή	Σταματία	Μάρκου	Οικιακά	Χανιά
295	Φραγκής	Ισάκ	Μάρκου		Χανιά
296	Φραγκής	Ιωσήφ	Μάρκου		Χανιά
297	Φραγκής	Ραφαήλ	Μάρκου		Χανιά
298	Χασκέλ	Ρεντούλα	Μάρκου	Οικιακά	Ηράκλειο
299	Χασκέλ	Χρυσώ	Μάρκου	Οικιακά	Ηράκλειο
300	Χασκέλ	Νίνα	Ισάκ	Οικιακά	Χανιά
301	Χανέν	Μάρκος	Αβράμ	Φυσικοπώλης	Χανιά
302	Χανέν	Ραχήλ	Μάρκου	Οικιακά	Ηράκλειο
303	Χανέν	Ρόζα	Μάρκου	Μαθήτρια	Χανιά
304	Χανέν	Αβράμ	Μάρκου	Μαθητής	Χανιά
305	Χανέν	Νισήμ	Μάρκου		Χανιά
306	Χανέν	Ιακώβ	Μάρκου		Χανιά
307	Χατσές	Χαϊμ	Δαβίδ	Υπάλληλος	Ιωάννινα
308	Ιοχανής	Ντόλτσα	Μάρκου	Εργάτρια	Χανιά
309	Ιοχανής	Ιακώβ	Μάρκου	Εργάτης	Χανιά
310	Ιοχανής	Σίμον	Μάρκου	Εργάτης	Χανιά
311	Χανέν	Ελβίρα	Μάρκου	Μαθήτρια	Χανιά
312	Λευή	Άννα	Πίνχα	Μαθήτρια	Χανιά
313	Λευή	Χανά	Μωύς	Οικιακά	Χανιά
314	Εφράιμ	Μενασέ	Αρών	Σοφέρ	Κομοτινή

Βαπτισθέντες:

Ελχαΐς Φράγκου	Ιακώβ Κέττη νυν Μαραγκουδάκη	Αβραάμ	Έγινε Χριστιανός κατά το έτος 1932 περίπου Έγινε Χριστιανή κατά το έτος 1915
-------------------	---------------------------------	--------	---

Αβάπτιστα

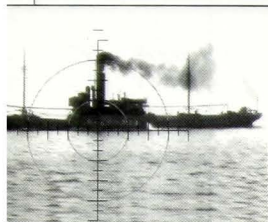
Τέκνον άρρεν της Βικτωρίας Σαλφατή, περίπου 10 μηνών
Εις Ρέθυμνον μονίμως ουδεις Ισραηλίτης κατοικει
Εις Ηράκλειο κατοικούν μονίμως ελάχισται οικογένειαι, καταγραφή δε τούτων δύναται να σας δώσει
ο κ. Ηλία Κοέν, έμπορος Ηρακλείου.

Εν Χανίαις τη 14/8/1941
Ο Ραββίνος Χανίων Ηλίας Σ. Όσμος

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ	ΠΟΛΗ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΟΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ	ΑΠΟ ΠΟΤΕ ΕΥΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ ΚΑΙ ΓΙΑ ΠΟΙΟ ΛΟΓΟ	ΥΠΗΚΟΟΤΗΣ
1875	Χανιά, Δούκα 9		Ελληνική
1905	Χανιά, Δούκα 9		Ελληνική
16.7.1928	Χανιά, Δούκα 9		Ελληνική
24.1.1930	Χανιά, Δούκα 9		Ελληνική
20.1.1938	Χανιά, Δούκα 9		Ελληνική
17.5.1939	Χανιά, Δούκα 9		Ελληνική
1920	Χανιά, Δούκα	Από 1 Απριλίου λόγω εργασίας	Ελληνική
1880	Χανιά, Σκούφων 30		Ελληνική
18.10.1919	Χανιά, Σκούφων 30		Ελληνική
15.3.1921	Χανιά, Σκούφων 30		Ελληνική
11.7.1933	Χανιά, Δούκα 9		Ελληνική
9.12.1936	Χανιά, Κονδυλάκη		Ελληνική
1855	Χανιά, Δούκα 39		Ελληνική
1909	Χανιά, Κονδυλάκη 48	Από 8μήνου δι' εργασία	Τουρκική

Μια σελίδα από τους καταλόγους αυτούς δεν βρέθηκε στο Ιστορικό Αρχείο Κρήτης και σ' αυτό οφείλεται η έλλειψη στοιχείων στη δημοσίευση των καταλόγων.

ΟΙ ΕΒΡΑΙΟΙ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Το τελευταίο ταξίδι

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ

=====

Έν Χανίοις τῇ 20 Αὐγούστου 1941

20. ΑΥΓ. 1941

11

Αριθμ... Πρωτ...
Διεκ...

Π Ρ Ο Σ

κ. Γενικόν Γραμματέα Κρήτης

Έ ν τ α ὤ θ α

Εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπ' ἀριθμ. 1566 διαταγῆς καί
τῆς τοιαύτης τῆς *Feldkommandantur* ὑπ' ἀριθμ. 781/
41 λαμβάνομεν τὴν τιμὴν ν' ἀποστέλωμεν κατ' ὅστας
τῶν ἐν τῇ πόλει Χανίων κατοικούντων ἀτόμων Ἰουδαϊκῆς
καταγωγῆς. —

0

ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΧΑΝΙΩΝ

[Handwritten signature]

Έγγραφο Νο 2997/1657/ 20.8.1941: Έγγραφο Δήμου Χανίων περί αποστολῆς καταλόγων Εβραίων.

Ακόμα, αναφέρονται ως βαπτισθέντες Χριστιανοί ο Ιακώβ Ελχαΐς του Αβραάμ το 1932 περίπου και η Κέττη Φράγγου το 1915 περίπου, αργότερα κ. Μαραγκουδάκη. Επίσης, αναφέρεται ένα «τέκνο ἄρρεν» της Βικτωρίας Σαλφατή περίπου 10 μηνών, ότι στο Ρέθυμνο δεν κατοικούσε κανένας Εβραῖος και ότι στο Ηράκλειο κατοικούσαν μόνιμα ελάχιστες οικογένειες, για την καταγραφή των οποίων μπορούσε να δώσει πληροφορίες ο έμπορος Ηρακλείου Ηλίας Κοέν.

7) Έγγραφο Νο 3135/1643 της 16ης Αυγούστου 1941 του Δημάρχου Χανίων Νικολάου Σκουλά (με υπογραφή Μανουσάκη

Μανουσάκη) προς τον Αρχιραββίνο Χανίων, με το οποίο του υπενθυμίζεται ότι πρέπει να στείλει την «ζητηθείσα παρά των γερμανικών αρχών κατάστασιν» μέχρι την 18η Αυγούστου.

8) Έγγραφο Νο 2997/1657 της 20ῆς Αυγούστου 1941 του Δημάρχου Χανίων Νικολάου Σκουλά προς τον Γενικό Γραμματέα Κρήτης, με το οποίο του στέλνει την «κατάστασιν των ἐν τῇ πόλει Χανίων κατοικούντων ἀτόμων Ἰουδαϊκῆς καταγωγῆς».

9) Έγγραφο Νο 1064/41 της 23ης Αυγούστου 1941 της Γερμανικῆς Στρατιωτικῆς Διοικήσεως προς την Ελληνική Διοίκηση

Feldkommandantur 606.
Tgb. Nr. I c 1064/41.

Chania, den 23.8.41.

An die

Griechische Regierung auf Kreta
z.Hd. des Herrn Generalsekr. Daskalakis.

Betr.: Jüdische Beamte.

Nach dem Judenverzeichnis des Kreises Chania
sind folgende Beamte Juden:

1. Efsevios Avigades Matathia,	Chania, Skufonstr.30
2. Leon Evlagon Abraham,	Dorf Vukolies
3. Emmanuel Levis Leon,	Chania, Kondilakistr.6.
4. Raphael Modro Morris,	Chania, Skufonstr. 3.
5. Ilias Osmos Salomon,	Chania, Kondilakistr.39.
6. Moïs Phermon Albert,	Chania, Lambeliustr.55
7. Chaim Chatris David,	Chania, Dukasstr. 9.

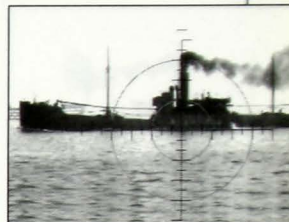
Es wird ersucht, die Dienststellen, bei denen
dieselben beschäftigt sind, anzugeben und mitzuteilen,
wer der für die Einstellung verantwortliche Beamte ist,
welcher Beamte jetzt der direkte Vorgesetzte der jüd.
Beamten ist.

I.A.

Hauptmann.

ΟΙ ΕΒΡΑΙΟΙ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Το τελευταίο ταξίδι

Εγγραφο Νο 1064/41 23.8.41: Περί Εβραίων υπάλληλων. «Από τους εβραϊκούς καταλόγους της περιοχής Χανίων προ-
κύπτουν οι παρακάτω Εβραίοι υπάλληλοι (ακολουθεί κατάλογος 7 ονομάτων και αντιστοίχων διευθύνσεων). Ζητάται
α δηλωθούν και να διαβιβασθούν οι θέσεις εργασίας στις οποίες οι πιο πάνω υπηρετούν, ποιος είναι ο υπεύθυνος για
την τοποθέτησή τους, ποιοι είναι οι άμεσοι προϊστάμενοί τους». Υπογραφή: Ζάουμπμαν. (Ιστορικό Αρχείο Κρήτης).

Κρήτης υπ' όψη του Γενικού Γραμματέα
Γεωργίου Δασκαλάκη με θέμα «Εβραίοι
Υπάλληλοι». Στο έγγραφο αυτό αναφέρο-
ται οι πιο κάτω κάτοικοι Χανίων ως υπάλ-
ληλοι και η Γερμανική Στρατιωτική Διοίκη-
ση ζητούσε «να δηλωθούν και διαβιβασθούν
οι θέσεις εργασίας στις οποίες αυτοί υπηρε-
ούν, ποιος είναι υπεύθυνος για την τοποθέ-
τησή τους και ποιοι είναι τώρα οι άμεσοι
προϊστάμενοί τους»:

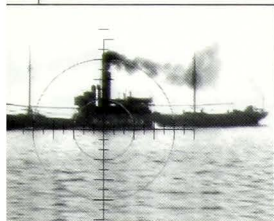
- Α. Ευσέβιος Αβιγαδής του Ματατιά, Σκούφων 30
- Β. Λέων Ευλαγών του Αβραάμ, κάτοικος Χαλέπας
- Γ. Εμμανουήλ Λεβής του Λέων, Κονδυλάκη 6
- Δ. Ραφαήλ Μόρδου του Μωρίς, Σκούφων 3

Ε. Ηλίας Όσμος του Σολομού, Κονδυλάκη 39
ΣΤ. Μοής Φερμόν του Αλβέρτου, Ζαμπελίου 55
Ζ. Χαΐμ Χατρίς του Δανίδ, Δούκα 9.

Όπως φαίνεται από μια κατάσταση που
υπάρχει με τα πιο πάνω άτομα, ο Δήμος
Χανίων απάντησε στην Ελληνική Διοίκηση
Κρήτης ότι ο Ευσέβιος Αβιγαδής υπήρξε
εμποροϋπάλληλος και αργότερα άεργος, ο
Λέων Ευλαγών ήταν συνταξιούχος ΤΤΤ, ο
Εμμανουήλ Λεβής ήταν άεργος, ο Ραφαήλ
Μόρδου ήταν συνταξιούχος διδάσκαλος, ο
Μοής Φερμόν ήταν παραγγελιοδόχος και ο
Χαΐμ Χατρίς φρυστικοπώλης.

10) Έγγραφο Νο 1063/41 της 23ης Αυγού-

ΟΙ ΕΒΡΑΙΟΙ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Το τελευταίο ταξίδι

Feldkommandantur 606.
Tgb. Nr. I c 1063/41.

Chania, den 23.8.41.

43

An die

Griechische Regierung auf Kreta,
z.Hd. des Herrn Generalsekr. Daskalakis.

Betr.: Juden und jüdische Geschäfte

Es ist sofort zu veranlassen, dass alle offenen Ladengeschäfte einschliesslich Gaststätten, deren Inhaber oder Mitinhaber Juden sind, durch ein 50 mal 50 cm grosses Plakat gekennzeichnet werden, auf dem auf gelben Grund in schwarzer Schrift vermerkt ist:

"Jüdisches Geschäft
für Deutsche verboten !"

Darunter der gleiche Text in griechischer Sprache und Schrift.

Die Durchführung ist bis zum 2. September 1941 schriftlich zu melden unter Beifügung einer Liste der in Frage kommenden Geschäfte nach folgendem Muster:

Lfd.Nr.	Ort	Strasse	Art des Geschäftes (z.B. Friseur)		
Inhaber	Geburtsort	Geburtsort	Wohnort	Strasse	
Mitinhaber	Geburtsort	Geburtsort	Wohnort	Strasse	

I.A.

Hauptmann.

'Εγγραφο Νο 1063/41 23.8.1941: Διαταγή για την καταγραφή των εβραϊκών εμπορικών καταστημάτων και εστιατορίων και την ανάρτηση σ' αυτά αναγνωριστικής πινακίδας. Σύμφωνα με το έγγραφο, η πινακίδα έπρεπε να έχει διαστάσεις 50 x 50cm, κίτρινο φόντο και την επιγραφή «εβραϊκό κατάστημα - απαγορευμένο για Γερμανούς», στα γερμανικά και τα ελληνικά (Ιστορικό Αρχείο Κρήτης).

στον 1941 της Γερμανικής Στρατιωτικής Διοικήσεως προς τον Γενικό Γραμματέα Γεώργιο Δασκαλάκη, με θέμα: «Εβραίοι και Εβραϊκά καταστήματα». Με το έγγραφο αυτό διατάσσεται η ανάρτηση στα εβραϊκά καταστήματα πινακίδος 50 x 50 εκ., στην οποία, σε φόντο κίτρινο, θα αναγράφεται με μαύρα γράμματα στην γερμανική και ελληνική γλώσσα: «Εβραϊκό κατάστημα - Απαγορευμένο για Γερμανούς».

Η υλοποίηση της διαταγής έπρεπε να ανακοινωθεί γραπτώς (στην Γερμανική Στρατιωτική Διοίκηση) μέχρι την 2α Σεπτεμβρίου 1941 και να επισυναφθεί κατάσταση των

καταστημάτων και στοιχεία των ιδιοκτητών και συνιδιοκτητών, στα οποία αναρτήθηκε η πινακίδα.

11) Έγγραφο Νο 2005/ΕΔ της 28ης Αυγούστου 1941 του Γενικού Γραμματέως Κρήτης Γεωργίου Δασκαλάκη (με υπογραφή Χριστουλάκη) προς τους Νομάρχες Κρήτης, με το οποίο τους γνωστοποιείται το περιεχόμενο του εγγράφου Α/Α 10. Σημειώνεται ότι οι σχετικές πινακίδες θα εστέλλοντο από τη Γενική Διοίκηση Κρήτης.

12) Έγγραφο Νο 1225/41 της 2ας Σεπτεμβρίου 1941 της Γερμανικής Στρατιωτικής Διοικήσεως προς την ελληνική κυβέρνηση

Κρήτης με θέμα: «Σύνοψις των Εβραίων». Σ' αυτό αναφέρεται ότι «εξακολουθεί να λείπει ο κατάλογος των Εβραίων των εγκατεστημένων στην περιοχή του Ηρακλείου. Να γίνει τώρα πλέον άμεση εκτέλεση».

13) Έγγραφο (χωρίς ημερομηνία), το

Ελχάι Αβραάμ του Ισοῦα Ζεντίλ	1894/37	αρχ. 214
Ελχάι Αβραάμ του Ραφαήλ Ζεντίλ	1896/60	συμπ. 67
Ελχάι Αβραάμ του Ισαάκ Ραχήλ	1869/54	συμπ. 1151
Ελχάι Αλβέρτος του Χαΐμ	1912/174	συμπ. 5689
Ελχάι Ηλίας του Αβραάμ Λέας	1917/102	συμπ. 9964
Ελχάι Ισαάκ του Αβραάμ Λέας	1896/60	αρχ. 2474
Ελχάι Ισοῦα του Αβραάμ Μπόνα	1869/53	συμπ. 1150
Ελχάι Ιακώβ του Αβραάμ Λέας	1900/52	αρχ. 3205
Ελχάι Ιακώβ του Αβραάμ Μαζαλτώ	1899/50	αρχ. 2996
Ελχάι Ιακώβ του Χαΐμ Ελβίρας	1914/171	ετήσ. 36
Ελχάι Μωυσής του Αβραάμ Λέας	1904/43	αρχ. 4009
Ελχάι Μωυσής του Ραφαήλ Ζεντίλ	1904/44	συμπ. 1152
Ελχάι Ραφαήλ του Αβραάμ Μπόνας	1869/55	συμπ. 1154
Ελχάι Σαββατόν του Ραφαήλ Ζεντίλ	1901/54	συμπ. 1153
Ελχάι Σαμουήλ του Αβραάμ Μαζαλτώ	1889/50	αρχ. 1305
Ελχάι Χαΐμ του Ισοῦα Ζεντίλ	1903/59	αρχ. 3801
Ελχάι Χαΐμ του Ισαάκ Ραχήλ	1880	αρχ. 337
Ελχάι Χαΐμ του Αβραάμ Λέας	1902/62	αρχ. 3599
Κοέν Ηλίας του Σαμουήλ Χαβάς	1882/100	αρχ. 597
Κοέν Ηλίας του Αβραάμ Ρεβέκας	1870/66	συμπ. 1617
	1896/100	
Κοέν Εμμανουήλ του Νισήμ Ελίζας	1896/72	συμπ. 1618
Κοέν Ιωσήφ του Νισήμ	1910/162	ετήσ. 81
Κοέν Μωυσής του Σαμουήλ Χαβάς	1886/100	αρχ. 957
Κοέν Σολομών του Ηλία Σιχμά	1874/121	συμπ. 1619
Σαμπατόν Ηλίας του Σαμπατόν Σμιχώς	1902/242	συμπ. 2890
Σαλφατής Δανίδ		
του Σαμπατόν Σταματούλας	1887	συμπ. 296

14) Έγγραφο Νο 2096/ΕΔ της 3ης Σεπτεμβρίου 1941 του Γενικού Γραμματέως Κρήτης Γεωργίου Δασκαλάκη (υπογραφή Χριστουλάκη) προς τους Νομάρχες Χανίων, Ρεθύμνης και Ηρακλείου, με το οποίο διατάσσεται η ανάρτησις πινακίδος εις τα εβραϊκά καταστήματα με το κείμενο: «Εβραϊκή επιχείρησις - Απαγορεύεται η είσοδος εις τους Γερμανούς».

Επίσης ζητείται η αποστολή καταστάσεων των εβραϊκών καταστημάτων, καθώς και τα στοιχεία των ιδιοκτητών και συνιδιοκτητών και αναφέρεται ότι «η παρούσα δέον να εκτελεσθή εντός 48 ωρών από της λήψεώς της».

15) Έγγραφο Νο 3290 της 3ης Σεπτεμβρίου 1941 της Νομαρχίας Ρεθύμνης προς την Γενική Διοίκηση Κρήτης, στο οποίο αναφέρεται ότι «ουδείς Εβραίος διαμένει

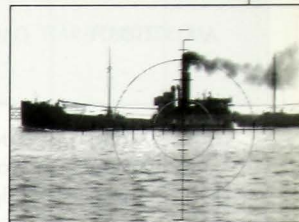
οποίο αναφέρει τους Εβραίους κατοίκους του Ηρακλείου Κρήτης χωρίς να φαίνεται ποιος το συνέταξε και αν και τότε εστάλη στη Γερμανική Στρατιωτική Διοίκηση. Το έγγραφο αυτό αναφέρει τα πιο κάτω 26 άτομα, καθώς και τα έτη της γεννήσεώς τους:

εν τη περιφερεία αυτής και συνεπώς ουδεμία εβραϊκή επιχείρησις υπάρχει εν αυτή».

16) Έγγραφο Νο 30/2/46α της 7ης Σεπτεμβρίου 1941 της Διευθύνσεως Χωροφυλακής Χανίων προς τη Νομαρχία Χανίων, με το οποίο υποβάλλονται «καταστάσεις των εν Χανίοις λειτουργούντων Ισραηλιτικών καταστημάτων επί εκάστου των οποίων ετοποθετήθη ανά μία πινακίς εκ των αποσταλλέντων ημών». Συνημμένα υπάρχουν δύο καταστάσεις, οι οποίες αναφέρουν πόλη, οδό, αριθμό και είδος καταστήματος, ονοματεπώνυμο ιδιοκτήτου και συνιδιοκτήτου, χρονολογία γεννήσεως, τόπο γεννήσεως, καθώς και διεύθυνση κατοικίας τους.

Στις καταστάσεις αυτές αναφέρονται τα εξής δέκα καταστήματα:

ΟΙ ΕΒΡΑΙΟΙ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Το τελευταίο ταξίδι

A/A	ΠΟΛΗ	ΟΔΟΣ - ΑΡΙΘΜΟΣ	ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ	ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
1	Χανιά	Τσουδερών 59	Εμπορικό κατάστημα υφασμάτων	Βήτας Μηνιωνής
2	Χανιά	Νοέλ 10	Κουρείον	Ιάκωβος Κοέν
3	Χανιά	Εβραϊκής 19	Κουρείον	Ηλίας Ελχακής
4	Χανιά	Κουντουριώτου 22	Καφενείον	Ραφαήλ Πολίτης
5	Χανιά	Νοέλ 3	Κουρείον	Ιζάκ Ελχακής
6	Χανιά	Νοέλ 2	Φανοποιείον	Μωυσής Κοέν
7	Χανιά	Εβραϊκής 25	Ταβέρνα	Γαβριήλ Ισχακής
8	Χανιά	Ζαμπελίου 26	Οινοπωλείον	Σιμόν Ισχακής
9	Χανιά	Πάροδος Νοέλ	Φανοποιείον	Ιάκωβος Μόλχος
10	Χανιά	Λεωφ. Κων/νου 55	Υφασματοπωλείον	Σολομών Γανής
				Ιάκωβος Λεβής

17) Έγγραφο της 9ης Σεπτεμβρίου 1941 του Γενικού Γραμματέως Κρήτης Γεωργίου Δασκαλάκη προς τη Γερμανική Στρατιωτική Διοίκηση, στο οποίο αναφέρεται ότι «τα μέτρα που ελήφθησαν με την πιο πάνω διαταγή (βλ. έγγραφο Α/Α 10) εξετελέσθησαν στα Χανιά. Τα έγγραφα από το Ρέθυμνο και Ηράκλειο λείπουν ακόμη».

18) Έγγραφο Νο 9 της 15ης Φεβρουαρίου 1942 του Δημάρχου Χανίων Νικολάου Σκουλά (υπογραφή Απόστολου Φυτράκη) προς τον Πρόεδρο της Ισραηλιτικής Κοινότητας Χανίων, όπου αναφέρεται ότι «κατά διαταγήν των Γερμανικών Στρατιωτικών Αρχών, παρακαλούμεν όπως εντός δύο ημερών από σήμερα υποβάλλητε υμίν κατάστασιν εμφανιόντων τους εν τη πόλει Χανίων κατοικούντας Ισραηλίτας, της ηλικίας αυτών ή και τον τόπον καταγωγής και γεννήσεώς των, μετά της διευθύνσεως της κατοικίας».

19) Αποδεικτικό επιδόσεως της 16ης Φεβρουαρίου 1942, από το οποίο φαίνεται η παράδοση με κλητήρα του εγγράφου Α/Α 18 στον Πρόεδρο της Ισραηλιτικής Κοινότητας Χανίων.

20) Έγγραφο Νο 2998/1566 της 5ης Αυγούστου (δεν αναγράφεται έτος) του Δημάρχου Χανίων Νικολάου Σκουλά προς τον Αρχιραββίνο Χανίων, με το οποίο καλείται στον Δήμο Χανίων μαζί με τον Πρόεδρο της Ισραηλιτικής Κοινότητας Χανίων «δι' υπόθεσιν αφορώσαν υμάς».

21) Κατάστασις θανόντων Ισραηλιτών 1942, καθώς και γεννήσεις του ιδίου έτους:

Σουλτάνα Σιγ. Σαλφατή, ετών 15
Χρυσάνθη Αβρ. Αγγέλου, ετών 95
Θήλυ (νόθον) Κοέν, μηνών 2
Ραφαήλ Μωύς Μόρδος, ετών 67
Ισαάκ Ιακ. Λευής, ετών 75

Μεριάμ Μεναχ. Σκεναζή, ετών 80
Αβραάμ Χαΐμ Μινέροβος, ετών 75
Σαλβατόρ Μαρκ. Σαλφατής, ετών 36
Μωυσής Σαμ. Σεζάνας, ετών 59
Ηλίας Γιοχ. Λευής, ετών 72
Ρένα Ηλ. Ελχάι, ετών 22
Αβάπτιστο 'Αρρεν Ελχαΐς, μηνών 3,5
Σολομών Αβρ. Τρεβεζάς, ετών 60
Λευή Αρών Κούνιο, ετών 68
Ζαφείρα Ισαάκ Λευή, ετών 80

Γεννήσεις 1942

Αβάπτιστο 'Αρρεν του Ηλία Ελχάι απεβίωσε
Ματαθίας Πηγχα Λευής
Σολομών Ισαάκ Γανής
Ρεβέκα Μαρκ. Φραγκή
Εσθήρ Μωΐς Ντεπά
Χαϊδώ 'Αννα Αβρ. Διέντε
Μωΐς Ιακώβ Κοέν
Σολομών - Μωΐς - Σαμουήλ Σάββα Γανής

22) Έγγραφο της 17ης Φεβρουαρίου 1943 της Ισραηλιτικής Κοινότητας Χανίων με υπογραφή Σαλφατής Πρόεδρος, προς τον Δήμο Χανίων, στο οποίο αναφέρεται ότι «συμμορφούμενοι με το υμέτερον έγγραφον της 15ης τρέχοντος (βλ. έγγραφο Α/Α 18) έχομεν την τιμήν να επισυνάψωμεν την ζητηθείσαν κατάστασιν ήτις αναφέρεται εις 279 άτομα Ισραηλιτών κατοικούντων εις τα Χανιά, διά τα καθ' υμάς».

23) Κατάλογος με ημερομηνία 17 Φεβρουαρίου 1943, με το ονοματεπώνυμο, την ηλικία, τον τόπο καταγωγής, τον τόπο γεννήσεως και την διεύθυνση κατοικίας των 279 Ισραηλιτών κατοίκων της πόλεως των Χανίων.

Αναλυτικά αναφέρονται οι:

Παχειρήσεων Χανίων

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ	ΤΟΠΟΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ	ΚΑΤΟΙΚΙΑ	ΟΔΟΣ - ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1864	Χανιά	Μπόλاري	Κιτρικής 79β	
1916	Χανιά	Μικ. Εβραϊκή	Δούκα 16	
1917	Ηράκλειον	Μικ. Εβραϊκή	Κονδυλάκη 14	
1897	Χανιά	Μικ. Εβραϊκή	Γαβαλάδων 50	
1908	Χανιά	Μικ. Εβραϊκή	Γαβαλάδων 50	
1862	Χανιά	Μικ. Εβραϊκή	Κονδυλάκη 4	
1867	Χανιά	Μικ. Εβραϊκή	Βενιέρη 13	
1869	Χανιά	Μικ. Εβραϊκή	Βενιέρη 13	
1873	Θεσσαλονίκη	Αγ. Ιωάννης	Αντωνίου Γιάνναρη 19	
1893	Ζάκυνθος	Μικ. Εβραϊκή	Σκούφων 10	
1908	Χανιά	Χανιά		

Κατάλογος των εν τη πόλει Χανίων κατοικούντων Ισραηλιτών (17.2.43)

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΗΛΙΚΙΑ	ΤΟΠΟΣ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ	ΤΟΠΟΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ
1. Αβιγαδές Ευσέβιος του Ματαθία	44	Χανιά	Χανιά	Σκούφων 30
2. Άγγελ Αιμιλία του Νισσίμ	73	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 25
3. Αλχανάτου Ρεβέκκα του Μιχαήλ	58	Ιωάννινα	Ιωάννινα	Κονδυλάκη 43
4. Αλχανάτης Αβραάμ του Μιχαήλ	14	Ιωάννινα	Χανιά	Κονδυλάκη 43
5. Αλχανάτης Σαμουήλ του Μιχαήλ	28	Θεσσαλονίκη	Χανιά	Πόρτου 20
6. Αλχανάτη Λοίζα του Σαμουήλ	27	Χαλκίς	Χανιά	Πόρτου 20
7. Αμάρ Καρολίνα του Αβραάμ	77	Ζάκυνθος	Ζάκυνθος	Δούκα 15
8. Αμάρ Άννα του Αβραάμ	35	Χανιά	Χανιά	Δούκα 15
9. Άγγελ Κλοτίλδη του Ιακώβ	44	Χανιά	Χανιά	Σκούφων 23
10. Γανής Σολομών του Σαμουήλ	50	Ζάκυνθος	Ζάκυνθος	Σκούφων 10
11. Γανή Ρεβέκκα του Σολομώντος	53	Ζάκυνθος	Χανιά	Σκούφων 10
12. Γανής Σάββας του Σαμουήλ	44	Ζάκυνθος	Ζάκυνθος	Κονδυλάκη 27
13. Γανή Ραχήλ (Ντουντού) του Σάββα	37	Θεσσαλονίκη	Θεσσαλονίκη	Κονδυλάκη 27
14. Γανής Σαμουήλ του Σάββα	14	Ζάκυνθος	Ζάκυνθος	Κονδυλάκη 27
15. Γανή Πέρλα του Σάββα	12	Ζάκυνθος	Ζάκυνθος	Κονδυλάκη 27
16. Γανή Ντόλτσα του Σάββα	11	Ζάκυνθος	Ζάκυνθος	Κονδυλάκη 27
17. Γανής Δαβίδ του Σάββα	8	Ζάκυνθος	Χανιά	Σκούφων 10
18. Γανής Ιωσήφ του Σάββα	7	Ζάκυνθος	Χανιά	Κονδυλάκη 27
19. Γανής Ραφαήλ του Σάββα	5	Ζάκυνθος	Χανιά	Κονδυλάκη 27
20. Γανής Σολομών του Σάββα	1	Ζάκυνθος	Χανιά	Κονδυλάκη 27
21. Γανής Ησαΐας του Σαμουήλ	42	Ζάκυνθος	Ζάκυνθος	Κονδυλάκη 35
22. Γανή Ελβίρα του Ησαΐα	42	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 35
23. Γανή Ραχήλ του Ησαΐα	16	Ζάκυνθος	Χανιά	Κονδυλάκη 35
24. Γανής Σαμουήλ του Ησαΐα	14	Ζάκυνθος	Χανιά	Κονδυλάκη 35
25. Γανή Αιμιλία του Ησαΐα	12	Ζάκυνθος	Χανιά	Κονδυλάκη 35
26. Γανής Μάρκος του Ησαΐα	8	Ζάκυνθος	Χανιά	Κονδυλάκη 35
27. Γανής Ιωσήφ του Ησαΐα	5	Ζάκυνθος	Χανιά	Κονδυλάκη 35
28. Γανής Σολομών του Ησαΐα	1	Ζάκυνθος	Χανιά	Κονδυλάκη 35
29. Διέντες Μιχαήλ του Σαμουήλ	50	Χανιά	Χανιά	Σκούφων 26

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΗΛΙΚΙΑ	ΤΟΠΟΣ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ	ΤΟΠΟΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ
30. Διέντες Εσθήρ του Μιχαήλ	39	Αθήνα	Χανιά	Σκούφων 26
31. Διέντες Σάρρα του Μιχαήλ	18	Χανιά	Χανιά	Σκούφων 26
32. Διέντες Άστρο του Μιχαήλ	14	Χανιά	Χανιά	Σκούφων 26
33. Διέντες Ιακώβ του Μιχαήλ	7	Χανιά	Χανιά	Σκούφων 26
34. Διέντες Ρεβέκα του Μιχαήλ	5	Χανιά	Χανιά	Σκούφων 26
35. Διέντες Βήτας του Σαμουήλ	54	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 2
36. Διέντες Σιμχά του Βήτα	41	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 2
37. Διέντες Σάρρα του Βήτα	22	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 2
38. Διέντες Μαρίνος του Σαμουήλ	54	Χανιά	Χανιά	Δούκα 7
39. Διέντε Εσθήρ του Μαρίνου	31	Ζάκυνθος	Χανιά	Δούκα 7
40. Διέντες Μπουλίσια του Μαρίνου	7	Χανιά	Χανιά	Δούκα 7
41. Διέντες Σαμουήλ του Μαρίνου	3	Χανιά	Χανιά	Δούκα 7
42. Διέντες Άννα του Μαρίνου	1	Χανιά	Χανιά	Δούκα 7
43. Δεπάς Μωυσής του Χαΐμ	39	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 25
44. Δεπάς Αλέγγρα του Μωυσή	38	Χανιά	Βεγγάζη	Κονδυλάκη 25
45. Δεπάς Λιλίκα του Μωυσή	8	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 25
46. Δεπάς Χαΐμ του Μωυσή	7	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 25
47. Δεπάς Δαβίδ του Μωυσή	5	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 25
48. Δεπάς Σταματία του Μωυσή	4	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 25
49. Δεπάς Ρένα του Μωυσή	2	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 25
50. Δεπάς Μάρκος του Χαΐμ	35	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 29
51. Δεπάς Εσθήρ του Μάρκου	48	Σμύρνη	Σμύρνη	Κονδυλάκη 29
52. Δεπάς Εσθήρ του Χαΐμ	57	Ζάκυνθος	Ζάκυνθος	Κονδυλάκη 50
53. Δεπάς Ρεβέκκα του Χαΐμ	32	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 50
54. Δεπάς Ραχήλ του Χαΐμ	25	Χανιά	Χανιά	Δούκα 43
55. Δεπάς Ιακώβ του Μωυσή	82	Χανιά	Χανιά	Δούκα 43
56. Δεπάς Ζιλντα του Ιακώβ	62	Ηράκλειο	Ηράκλειο	Δούκα 43
57. Ευλαγών Λέων του Αβραάμ	65	Κων/πολεις	Χανιά	Κονδυλάκη 13
58. Ευλαγών Άννα του Λεών	49	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 13
59. Ευλαγών Αλβέρτος του Λεών	15	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 13
60. Ευλαγών Ρενέ του Λεών	9	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 13
61. Ελχάις Χαΐμ του Ισαάκ	63	Ηράκλειο	Ηράκλειο	Δούκα 8
62. Ελχάις Ελβίρα του Χαΐμ	57	Χανιά	Χανιά	Δούκα 8
63. Ελχάις Ρεβέκα του Χαΐμ	27	Ηράκλειο	Ηράκλειο	Δούκα 8
64. Ελχάις Χρυσούλα του Χαΐμ	18	Ηράκλειο	Ηράκλειο	Δούκα 8
65. Ελχάις Σάρρα του Χαΐμ	16	Ηράκλειο	Χανιά	Δούκα 8
66. Ελχάις Ηλίας του Αβραάμ	25	Ηράκλειο	Ηράκλειο	Δούκα 16
67. Ελχάις Χαΐμ του Αβραάμ	41	Ηράκλειο	Ηράκλειο	Σκούφων 28
68. Ελχάις Εσθήρ του Χαΐμ	37	Ζάκυνθος	Χανιά	Σκούφων 28
69. Ελχάις Αλβέρτος του Χαΐμ	9	Ηράκλειο	Χανιά	Σκούφων 28
70. Ελχάις Αλβέρτος του Χαΐμ	32	Ηράκλειο	Ηράκλειο	Σκούφων 28
71. Ελχάις Σουλτάνα του Αλβέρτου	29	Χανιά	Χανιά	Σκούφων 28
72. Ελχάις Ελβίρα του Αλβέρτου	5	Ηράκλειο	Χανιά	Σκούφων 28
73. Ελχάις Χαΐμ του Αλβέρτου	4	Ηράκλειο	Χανιά	Σκούφων 28
74. Ελχάις Ισαάκ του Χαΐμ	35	Ηράκλειο	Χανιά	Γαβαλάδων 50
75. Ελχάις Ρεβέκκα του Ισαάκ	33	Χανιά	Χανιά	Γαβαλάδων 50
76. Ελχάις Βικτώρ του Ισαάκ	5	Χανιά	Χανιά	Γαβαλάδων 50
77. Ελχάις Σάρρα του Ισαάκ	3	Χανιά	Χανιά	Γαβαλάδων 50
78. Ζακάρ Αλβέρτος του Εμμαν.	44	Κέρκυρα	Κέρκυρα	Σκούφων 28
79. Ισχακή Στερίνα του Δανιήλ	57	Ηράκλειο	Χανιά	Δούκα 24
80. Ισχακή Μωύνα του Δανιήλ	28	Ηράκλειο	Ηράκλειο	Δούκα 24
81. Ισχακή Ρεβέκκα του Δανιήλ	25	Ηράκλειο	Ηράκλειο	Δούκα 24
82. Ισχακής Λεών του Ιακώβ	57	Χανιά	Χανιά	Βενέρη 5
83. Ισχακή Μπουλίσια του Λεών	55	Χανιά	Χανιά	Βενέρη 5
84. Ισχακής Αβραάμ του Λεών	24	Χανιά	Χανιά	Βενέρη 5

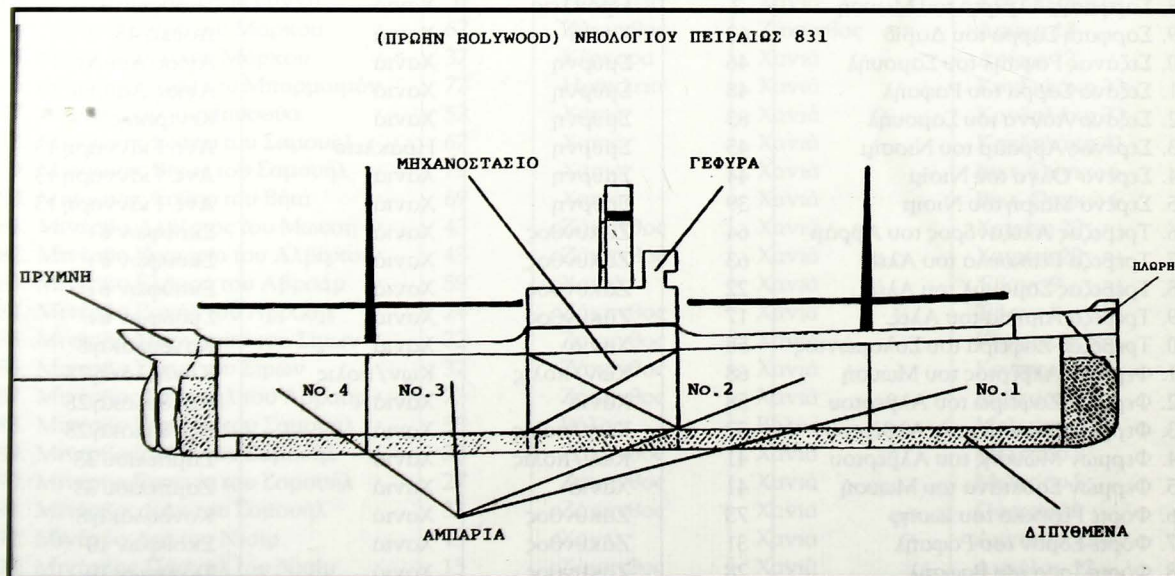
ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΗΛΙΚΙΑ	ΤΟΠΟΣ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ	ΤΟΠΟΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ
85. Ισχακής Σαμουήλ του Λεών	19	Χανιά	Χανιά	Βενέρη 5
86. Ισχακής Σολομών του Λεών	17	Χανιά	Χανιά	Βενέρη 5
87. Ισχακής Ισαάκ του Λεών	13	Χανιά	Χανιά	Βενέρη 5
88. Ισχακής Μωύς του Λεών	12	Χανιά	Χανιά	Βενέρη 5
89. Ισχακής Ιουσοῦας του Μάρκου	74	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 13
90. Ισχακής Νισίμ του Μάρκου	77	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 14
91. Ισχακής Ηλίας του Μάρκου	61	Χανιά	Χανιά	Σκούφων 11
92. Ισχακής Δανιήλ του Μάρκου	64	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 14
93. Ισχακής Δανιήλ του Δανιήλ	45	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 14
94. Ισχακή 'Αννα του Δανιήλ	16	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 14
95. Ισχακής Μάρκος του Δανιήλ	14	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 14
96. Ισχακής Αβραάμ του Μάρκου	57	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 13
97. Ισχακή Ραχήλ του Αβραάμ	51	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 13
98. Ισχακής Γαβριήλ του Μάρκου	66	Χανιά	Χανιά	Πόρτου 50
99. Ισχακή Σάρρα του Γαβριήλ	54	Χανιά	Χανιά	Πόρτου 50
100. Ισχακή 'Αννα του Γαβριήλ	35	Χανιά	Χανιά	Πόρτου 50
101. Ισχακή Ιουδήφ του Γαβριήλ	27	Χανιά	Χανιά	Πόρτου 50
102. Ισχακή Σάρρα του Λεών	48	Σμύρνη	Χανιά	Κεντρική 97
103. Ισχακής Μάρκος του Λεών	24	Χανιά	Χανιά	Κεντρική 97
104. Ισχακή Λορίκα του Λεών	22	Χανιά	Χανιά	Κεντρική 97
105. Ισχακής Ηλίας του Λεών	14	Χανιά	Χανιά	Κεντρική 97
106. Ισχακής Μωυσής του Δανιήλ	37	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 37
107. Ισχακή 'Αννα του Μωυσή	38	Ηράκλειο	Χανιά	Κονδυλάκη 37
108. Ισχακής Αλβέρτος του Μωυσή	10	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 37
109. Ισχακή Στερίνα του Μωυσή	7	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 37
110. Ισχακής Ματαθίας του Μάρκου	3	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 37
111. Ισχακή Ντόλτσα του Μάρκου	63	Χανιά	Χανιά	Σκούφων 30
112. Ισχακής Ιακώβ του Μάρκου	24	Χανιά	Χανιά	Σκούφων 30
113. Ισχακής Σίμων του Μάρκου	22	Χανιά	Χανιά	Σκούφων 30
114. Κοέν Αβραάμ του Σίμων	25	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 2
115. Κατς Μωυσής του Τζαλμόν	73	Ρωσία	Τασουσι Μαδελόφ	Κονδυλάκη 64
116. Κοέν Μωυσής του Εμμαν.	45	Χανιά	Χανιά	Βικτ. Ουγκώ 6
117. Κοέν Νέλλη του Μωυσή	43	Χανιά	Χανιά	Βικτ. Ουγκώ 6
118. Κοέν Ζίζιλα του Μωυσή	22	Χανιά	Χανιά	Βικτ. Ουγκώ 6
119. Κοέν Εμμανουήλ του Μωυσή	19	Χανιά	Χανιά	Βικτ. Ουγκώ 6
120. Κοέν Ηλίας του Μωυσή	17	Χανιά	Χανιά	Βικτ. Ουγκώ 6
121. Κοέν 'Ιρμα του Μωυσή	14	Χανιά	Χανιά	Βικτ. Ουγκώ 6
122. Κοέν Ροβέρτος του Εμμαν.	25	Χανιά	Χανιά	Κεντρικής 97
123. Κοέν Ηλίας του Εμμαν.	48	Χανιά	Χανιά	Αντ. Γιάνναρη 19
124. Κοέν Μαθίλδη του Ηλία	37	Θεσσαλονίκη	Θεσσαλονίκη	Αντ. Γιάνναρη 19
125. Κοέν Εμμανουήλ του Ηλία	10	Ηράκλειο	Ηράκλειο	Αντ. Γιάνναρη 19
126. Κοέν Ιακώβ του Ηλία	8	Ηράκλειο	Ηράκλειο	Αντ. Γιάνναρη 19
127. Κοέν Ροβέρτος του Ηλία	5	Ηράκλειο	Ηράκλειο	Αντ. Γιάνναρη 19
128. Κοέν Μωύς του Αβραάμ	61	Ρέθυμνο	Ρέθυμνο	Κονδυλάκη 4
129. Κοέν Ρόζα του Μωυσή	58	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 4
130. Κοέν Ζεντίλα του Μωυσή	30	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 4
131. Κοέν Νέλλη του Μωυσή	19	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 4
132. Κοέν Ιακώβ του Μωυσή	27	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 48
133. Κοέν Σουλτάνα του Ιακώβ	26	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 48
134. Κοέν Μωυσής του Ιακώβ	1	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 48
135. Κοέν Ελφρίδα του Μωυσή	45	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 20
136. Κοέν Ιολάνδη του Μωυσή	36	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 20
137. Κοέν Σολομών του Ισαάκ	43	Χανιά	Χανιά	Δούκα 15
138. Κοέν Ελίζα του Σολομώντος	41	Ζάκυνθος	Χανιά	Δούκα 15
139. Κοέν Ισαάκ του Σολομώντος	14	Ζάκυνθος	Χανιά	Δούκα 15

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΗΛΙΚΙΑ	ΤΟΠΟΣ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ	ΤΟΠΟΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ
140. Κοέν Μάρκος του Σίμων	58	Χανιά	Χανιά	Σκούφων 37
141. Κοέν Ερικήττα του Μάρκου	48	Χανιά	Χανιά	Σκούφων 37
142. Κοέν Ρόζα του Μάρκου	28	Χανιά	Χανιά	Σκούφων 37
143. Κοέν Ιωσήφ του Μάρκου	23	Χανιά	Χανιά	Σκούφων 37
144. Κοέν Μασλάχ του Μάρκου	20	Χανιά	Χανιά	Σκούφων 37
145. Κοέν Συμεών του Μάρκου	16	Χανιά	Χανιά	Σκούφων 37
146. Κοέν Μαίρη του Μάρκου	18	Χανιά	Χανιά	Σκούφων 37
147. Κοέν Δεά του Μάρκου	11	Χανιά	Χανιά	Σκούφων 37
148. Κοέν Ρεγγίνα του Μάρκου	5	Χανιά	Χανιά	Σκούφων 37
149. Κούνιο Ντόλτσα του Λεών	53	Χανιά	Χανιά	Σκούφων 13
150. Κούνιο Σάρρα του Λεών	22	Χανιά	Χανιά	Σκούφων 13
151. Κούνιο Ιουδήθ του Λεών	20	Χανιά	Χανιά	Σκούφων 13
152. Κούνιο Μπουλίσια του Λεών	15	Χανιά	Χανιά	Σκούφων 13
153. Λεβή Χανά του Μωύς	88	Χανιά	Χανιά	Δούκα 39
154. Λεβή Ματαθίας του Μωυσή	72	Ηράκλειο	Χανιά	Σκούφων 6
155. Λεβή Λεά του Ματαθία	63	Ηράκλειο	Ηράκλειο	Σκούφων 6
156. Λεβή Ζιλτα του Ματαθία	21	Ηράκλειο	Χανιά	Σκούφων 6
157. Λεβή Ιωσήφ του Ματαθία	16	Ηράκλειο	Χανιά	Σκούφων 6
158. Λεβή Μωύς του Ματαθία	41	Ηράκλειο	Χανιά	Κονδυλάκη 31
159. Λεβή Ματίλδη του Μωυσή	38	Ηράκλειο	Χανιά	Κονδυλάκη 31
160. Λεβή Ματαθία του Μωυσή	16	Ηράκλειο	Χανιά	Κονδυλάκη 31
161. Λεβή Λεά του Μωυσή	15	Ηράκλειο	Χανιά	Κονδυλάκη 31
162. Λεβή Στερίνα του Μωυσή	13	Ηράκλειο	Χανιά	Κονδυλάκη 31
163. Λεβή Σίμων του Μωυσή	7	Ηράκλειο	Χανιά	Κονδυλάκη 31
164. Λεβή Ιακώβ του Ισάκ	35	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 47
165. Λεβή Κέττη του Ιακώβ	34	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 47
166. Λεβή Φοφώ του Ιακώβ	6	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 47
167. Λεβή Πίγχα του Ματαθία	31	Ηράκλειο	Ηράκλειο	Κονδυλάκη 64
168. Λεβή Ρόζα του Πίγχα	31	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 64
169. Λεβή Λεά του Πίγχα	12	Ηράκλειο	Χανιά	Κονδυλάκη 64
170. Λεβή Βικτωρία του Πίγχα	9	Ηράκλειο	Χανιά	Κονδυλάκη 64
171. Λεβή Μαίρη του Πίγχα	4	Ηράκλειο	Χανιά	Κονδυλάκη 64
172. Λεβής Άννα του Πίγχα	7	Ηράκλειο	Χανιά	Κονδυλάκη 64
173. Λεβής Ματαθίας του Πίγχα	1	Ηράκλειο	Χανιά	Κονδυλάκη 64
174. Λεβής Αλέγγρα του Μάρκου	67	Ζάκυνθος	Ζάκυνθος	Δούκα 12
175. Λεβής Σάρρα του Μάρκου	37	Κέρκυρα	Χανιά	Δούκα 12
176. Λέων Ιουσουάς του Μπαρμαϊμόν	77	Ηράκλειο	Χανιά	Κονδυλάκη 33
177. Λέων Ραχήλ του Ιουσουά	52	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 33
178. Μηνιωνής Ιωσήφ του Σαμουήλ	67	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 41
179. Μηνιωνής Βήτας του Σαμουήλ	79	Χανιά	Χανιά	Βικτ. Ουγκώ 6
180. Μηνιωνής Εσθήρ του Βήτα	69	Χανιά	Χανιά	Βικτ. Ουγκώ 6
181. Μινέρβο Αλβέρτος του Μωυσή	43	Ζάκυνθος	Χανιά	Χαιρέτη 20
182. Μινέρβο Βικτωρία του Αλβέρτου	43	Ζάκυνθος	Χανιά	Χαιρέτη 20
183. Μινέρβο Ελβορή του Αβραάμ	59	Χανιά	Χανιά	Έβανς 9
184. Μινέρβο Ραχήλ του Αβραάμ	24	Ζάκυνθος	Χανιά	Έβανς 9
185. Μινέρβο Μαργαρίτα του Σίμων	72	Ζάκυνθος	Χανιά	Κεντρικής 58
186. Μινέρβο Σίμχα του Σίμων	32	Ζάκυνθος	Χανιά	Κεντρικής 58
187. Μινέρβος Σαμουήλ του Αβραάμ	73	Ζάκυνθος	Χανιά	Μελετίου 8
188. Μινέρβο Ρεγγίνα του Σαμουήλ	55	Βόλος	Βόλος	Μελετίου 8
189. Μινέρβο Ιουλία του Σαμουήλ	30	Ζάκυνθος	Χανιά	Μελετίου 8
190. Μινέρβο Ευγενία του Σαμουήλ	27	Ζάκυνθος	Χανιά	Μελετίου 8
191. Μινέρβος Ιζάκ του Σαμουήλ	32	Ζάκυνθος	Χανιά	Πόρτου 22
192. Μινέρβο Λεά του Νισίμ	45	Χανιά	Χανιά	Αγγέλου 12
193. Μινέρβος Πασχάλ του Νισίμ	15	Ζάκυνθος	Χανιά	Αγγέλου 12
194. Μουστάκης Ισραήλ του Σάββα	22	Χανιά	Χανιά	Σκούφων 17

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΗΛΙΚΙΑ	ΤΟΠΟΣ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ	ΤΟΠΟΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ
195. Μόλχος Ιακώβ του Σολομώντος	70	Θεσσαλονίκη	Θεσσαλονίκη	Αντ. Γιάνναρη 19
196. Μόλχο Τζόγια του Ιακώβ	57	Θεσσαλονίκη	Θεσσαλονίκη	Αντ. Γιάνναρη 19
197. Μόλχος Σολομών του Ιακώβ	34	Θεσσαλονίκη	Θεσσαλονίκη	Αντ. Γιάνναρη 19
198. Μόλχο Στέλλα του Ιακώβ	25	Θεσσαλονίκη	Θεσσαλονίκη	Αντ. Γιάνναρη 19
199. Όσμος Ηλίας του Σολομώντος	70	Κέρκυρα	Κέρκυρα	Κονδυλάκη 39
200. Όσμο Ρόζα του Ηλία	71	Ζάκυνθος	Ζάκυνθος	Κονδυλάκη 39
201. Όσμος Σολομών του Ηλία	42	Κέρκυρα	Χανιά	Κονδυλάκη 6
202. Όσμο Στέλλα του Σολομώντος	42	Κέρκυρα	Κέρκυρα	Κονδυλάκη 6
203. Όσμο Καίτη του Σολομώντος	10	Κέρκυρα	Χανιά	Κονδυλάκη 6
204. Όσμος Νισίμ του Σολομώντος	7	Κέρκυρα	Χανιά	Κονδυλάκη 6
205. Όσμος Μωυσής του Ηλία	40	Κέρκυρα	Χανιά	Κονδυλάκη 39
206. Όσμο Σάρρα του Μωυσή	28	Χαλκίδς	Χανιά	Κονδυλάκη 39
207. Όσμος Δαβίδ του Ηλία	37	Κέρκυρα	Χανιά	Κονδυλάκη 39
208. Όσμος Σολόμ του Δαβίδ	10	Κέρκυρα	Χανιά	Κονδυλάκη 39
209. Όσμος Ρόζα του Δαβίδ	9	Κέρκυρα	Χανιά	Κονδυλάκη 39
210. Όσμος Ηλίας του Δαβίδ	7	Κέρκυρα	Τελ Αβιβ Παλαιστ.	Κονδυλάκη 39
211. Όσμος Δαβίδ του Βικτωρος	43	Κέρκυρα	Χανιά	Κονδυλάκη 15
212. Όσμο Νίνα του Δαβίδ	44	Κέρκυρα	Χανιά	Κονδυλάκη 15
213. Όσμο Λίνα του Δαβίδ	12	Κέρκυρα	Χανιά	Κονδυλάκη 15
214. Όσμος Βικτωρ του Δαβίδ	9	Κέρκυρα	Χανιά	Κονδυλάκη 15
215. Όσμο Ρόζα του Δαβίδ	5	Κέρκυρα	Χανιά	Κονδυλάκη 15
216. Παπουσιάδου Ραχήλ του Νισίμ	59	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 40
217. Πολίτη Χρυσούλα του Ραφαήλ	37	Αθήνα	Χανιά	Κονδυλάκη 16
218. Πολίτη Ρεβέκκα του Ραφαήλ	17	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 16
219. Πολίτης Μάρκος του Ραφαήλ	13	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 16
220. Πολίτη Σιμχά του Ραφαήλ	15	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 16
221. Πολίτης Ιωσήφ του Ραφαήλ	10	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 16
222. Πολίτη Αιμιλία του Ραφαήλ	74	Χανιά	Χανιά	Ζαμπελίου 35
223. Σαρφατής Μωυσής ή Νισίμ του Δαβίδ	62	Ηράκλειο	Χανιά	Σκούφων 9
224. Σαρφατή Σάρρα του Μωυσή	47	Ηράκλειο	Χανιά	Σκούφων 9
225. Σαρφατή Ματίλδη του Μωυσή	12	Ηράκλειο	Χανιά	Σκούφων 9
226. Σαρφατής Δαβίδ του Μωυσή	10	Ηράκλειο	Χανιά	Σκούφων 9
227. Σαρφατή Ζίλδα του Μωυσή	6	Ηράκλειο	Χανιά	Σκούφων 9
228. Σαρφατής Αλβέρτο του Μωυσή	2	Ηράκλειο	Χανιά	Σκούφων 9
229. Σαρφατή Σάρρα του Δαβίδ	63	Χανιά	Χανιά	Δούκα 43
230. Σεζάνας Ραφαήλ του Σαμουήλ	46	Σμύρνη	Χανιά	Αγίας Λαύρας 19
231. Σεζάνα Σάρρα του Ραφαήλ	48	Σμύρνη	Χανιά	Αγίας Λαύρας 19
232. Σεζάνα Λούνα του Σαμουήλ	83	Σμύρνη	Χανιά	Κεντρικής 97
233. Σερένος Αβραάμ του Νισίμ	45	Σμύρνη	Ηράκλειο	Αντ. Γιάνναρη 13
234. Σερένο Όλγα του Νισίμ	44	Σμύρνη	Χανιά	Αντ. Γιάνναρη 13
235. Σερένο Μαίρη του Νισίμ	39	Σμύρνη	Χανιά	Αντ. Γιάνναρη 13
236. Τρέβεζας Αλέξανδρος του Αβράμ	64	Ζάκυνθος	Χανιά	Σκούφων 6
237. Τρέβεζα Ρευκούλα του Αλέξ.	63	Ζάκυνθος	Χανιά	Σκούφων 6
238. Τρέβεζας Σαμουήλ του Αλέξ.	22	Ζάκυνθος	Χανιά	Σκούφων 6
239. Τρέβεζα Αιμιλία του Αλέξ.	17	Ζάκυνθος	Χανιά	Σκούφων 6
240. Τρέβεζας Ζαφείρα του Σολομώντος	58	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 8
241. Φερμών Αλβέρτος του Μωυσή	68	Κων/πολις	Κων/πολις	Κονδυλάκη 28
242. Φερμών Ζαφείρω του Αλβέρτου	58	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 28
243. Φερμών Βικτωρία του Αλβέρτου	32	Κων/πολις	Χανιά	Κονδυλάκη 28
244. Φερμών Μωυσής του Αλβέρτου	41	Κων/πολις	Χανιά	Ζαμπελίου 33
245. Φερμών Σουλτάνα του Μωυσή	41	Χανιά	Χανιά	Ζαμπελίου 33
246. Φόρτε Ρεβέκκα του Ιωσήφ	73	Ζάκυνθος	Χανιά	Κονδυλάκη 8
247. Φόρτε Εδμόν του Ραφαήλ	31	Ζάκυνθος	Χανιά	Σκούφων 10
248. Φόρτε Ίρμα του Ραφαήλ	28	Ζάκυνθος	Χανιά	Σκούφων 10
249. Φράγκος Σαββατών του Δαβίδ	62	Χανιά	Χανιά	Θεοφάνους 13

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΗΛΙΚΙΑ	ΤΟΠΟΣ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ	ΤΟΠΟΣ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ
250. Φράγκου Ρεβέκκα του Σαββατών	47	Χανιά	Χανιά	Θεοφάνους 13
251. Φράγκου Φερνάνδη του Σαββατών	27	Χανιά	Χανιά	Θεοφάνους 13
252. Φράγκος Δαβίδ του Σαββατών	24	Χανιά	Χανιά	Θεοφάνους 13
253. Φράγκου Θάλεια του Ιακώβ	53	Χανιά	Χανιά	Πόρτου 22
254. Φράγκου Λέα του Ιακώβ	24	Χανιά	Χανιά	Πόρτου 22
255. Φράγκου Αλέγγρα του Φαλ.	93	Ζάκυνθος	Χανιά	Κονδυλάκη 47
256. Φράγκου Ρόζα του Ιακώβ	72	Χανιά	Χανιά	Αγίας Λαύρας 19
257. Φραγκής Ματαθίας του Ισαάκ	42	Χανιά	Χανιά	Ζαμπελίου 35
258. Φραγκή Σάρρα του Ματαθία	48	Χανιά	Βεγγάζη	Κονδυλάκη 25
259. Φραγκής Μάρκος του Ισαάκ	40	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 16
260. Φραγκή Σταματία του Μάρκου	33	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 16
261. Φραγκής Ισαάκ του Μάρκου	9	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 16
262. Φραγκής Ραφαήλ του Μάρκου	7	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 16
263. Φραγκής Ιωσήφ του Μάρκου	4	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 16
264. Φραγκή Ρεβέκκα του Μάρκου	1	Χανιά	Χανιά	Κονδυλάκη 16
265. Χασκίλ Ρακούλα του Χασκέλ	83	Ηράκλειο	Ηράκλειο	Σκούφων 39
266. Χασκίλ Χρυσό του Χασκέλ	58	Ηράκλειο	Ηράκλειο	Σκούφων 39
267. Χασκίλ Νίνα του Ισαάκ	45	Ζάκυνθος	Χανιά	Σκούφων 39
268. Χανέν Μάρκος του Αβράμ	58	Χανιά	Χανιά	Σκούφων 9
269. Χανέν Ραχήλ του Μάρκου	38	Χανιά	Χανιά	Σκούφων 9
270. Χανέν Ρόζα του Μάρκου	15	Χανιά	Χανιά	Σκούφων 9
271. Χανέν Αβραάμ του Μάρκου	14	Χανιά	Χανιά	Σκούφων 9
272. Χανέν Ελβίρα του Μάρκου	10	Χανιά	Χανιά	Σκούφων 9
273. Χανέν Νισίμ του Μάρκου	5	Χανιά	Χανιά	Σκούφων 9
274. Χανέν Ιακώβ του Μάρκου	4	Χανιά	Χανιά	Σκούφων 9
275. Αίνος Σολομών του Σιμαντόβ	34	Ιωάννινα	Ιωάννινα	Κονδυλάκη 4
276. Μόρδου Αιμιλία του Ραφαήλ	74	Ζάκυνθος	Ζάκυνθος	Κονδυλάκη 15
277. Αττία Σάρρα του Ραφαήλ	37	Χανιά	Χανιά	Μπαμπαλή Αποκορώνου
278. Αττία Βικτωρ του Ραφαήλ	8	Χανιά	Χανιά	Μπαμπαλή Αποκορώνου
279. Αττία Ραφαήλ του Ραφαήλ	6	Χανιά	Χανιά	Μπαμπαλή Αποκορώνου

Εν Χανίοις τη 17.2.1943
Ο Ραββίνος Χανίων (υπογραφή) Ηλίας Όσμος

Πλάγια όψη της δεξιάς πλευράς του ατμοπλοίου «Τάναϊς» (πρώην Hollywood), νηολογίου Πειραιώς 831.

24) Έγγραφο Νο 10 της 19ης Φεβρουαρίου 1943 του Δημάρχου Χανίων (υπογραφή Μανούσου Μανουσάκη) προς την Γερμανική Αστυνομία (2ο Γραφείο) στη Χαλέπα, στο οποίο αναφέρεται ότι «κατόπιν τηλεφωνικής υμών διαταγής λαμβάνω την τιμήν να υποβάλω κατάστασιν των εν τω Δήμω Χανίων οικούντων Ισραηλιτών διά τα καθ' ύμας».

Σημειώνουμε για την έρευνα, ότι τα έγγραφα αυτά βρίσκονται, όπως ήδη αναφέραμε, στο Ιστορικό Αρχείο Κρήτης, Αρχείο Γερμανικής Κατοχής, φάκελος Β', δεσμός 11 και φάκελος Γ', δεσμός 23ο'.

Επίσης, αξίζει να αναφερθεί στο σημείο αυτό, ότι το ίδιο το Ιστορικό Αρχείο Κρήτης στεγάζεται στο πρώην αρχοντικό του Λέων Ισχαή, Εβραίου των Χανίων.

Ας γνωρίσουμε όμως τώρα το υποβρύχιο που τορπίλησε το ατμόπλοιο Τάναϊς, υπογραμμίζοντας ότι είναι αδύνατον να εξακριβωθεί εάν ο κυβερνήτης του γνώριζε ποιο ήταν το ανθρώπινο φορτίο του Τάναϊς τη συγκεκριμένη στιγμή.

Βρετανικό υποβρύχιο «Βίβιντ» (Vivid)

Κατά τη διάρκεια των ετών 1942 - 1943 το βρετανικό ναυαρχείο παρέλαβε ένα μεγάλο αριθμό υποβρυχίων του τύπου «U». Τα υποβρύχια αυτά ναυπηγήθηκαν στα ναυπηγεία Vickers Armstrong, Barrow. Ήταν σκάφη εκτοπίσματος 545 - 662 τόνων στην επιφάνεια και 740 τόνων σε

κατάδυση. Η ταχύτητά τους ήταν 12 κόμβοι στην επιφάνεια και 8 κόμβοι σε κατάδυση. Το πλήρωμά τους αποτελείτο από 33 άνδρες και ο οπλισμός τους περιελάμβανε ένα πυροβόλο 3 ιντσών (16 χιλιοστομέτρων) τύπου Vickers - Armstrong και τέσσερις τορπιλοβλητικούς σωλήνες των 21 ιντσών ή 533 χιλιοστομέτρων, οι οποίοι ήταν τοποθετημένοι στην πλώρη του σκάφους. Τα πλοία αυτά έφεραν οκτώ τορπίλες μήκους 6 μέτρων, διαμέτρου 45 εκατοστών, βάρους 3.000 λιβρών (1.360 κιλών), ταχύτητος 5 κόμβων και βεληνεκούς 3.000 μέτρων.

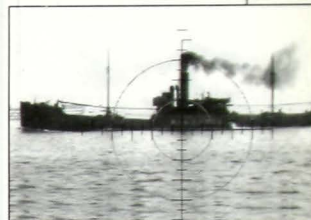
Οι διαστάσεις των υποβρυχίων του τύπου «U» ήταν 62,33 μέτρα μήκος, 4,90 μέτρα πλάτος και 9,55 μέτρα ύψος, συμπεριλαμβανομένου και του πυργίσκου. Η δυνατότητα καταδύσεώς τους έφτανε τα 300 αγγλικά πόδια (91 μέτρα).

Το υποβρύχιο Βίβιντ κατελκύστηκε στις 15 Σεπτεμβρίου 1943. Τον Ιούνιο του 1944 ήταν ενταγμένο στον Α' στολίσκο υποβρυχίων του Βρετανικού Επιτελείου Ανατολικής Μεσογείου και επιχειρούσε στο Νότιο και Κεντρικό Αιγαίο με κυβερνήτη τον Βρετανό υποπλοίαρχο Βάρλεϊ (V-pley). Το υποβρύχιο Βίβιντ παροπλίστηκε το 1950.

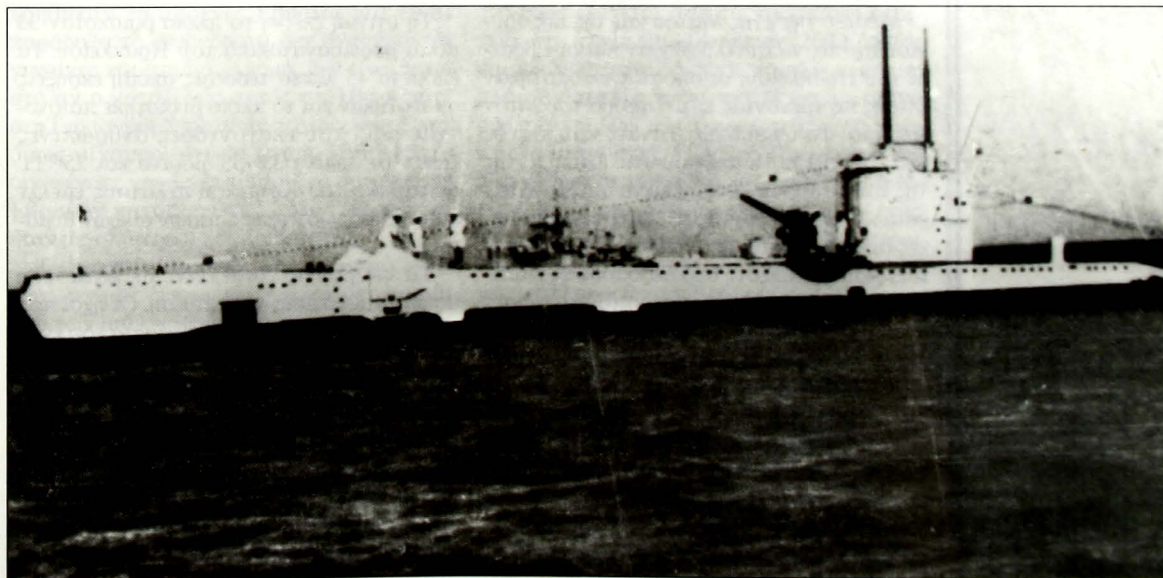
Ατμόπλοιο «Τάναϊς» - Το τελευταίο ταξίδι

Για το χρονικό διάστημα από τον Φεβρουάριο του 1943 μέχρι και τον Απρίλιο του 1944 δεν υπάρχουν στοιχεία ή μαρτυρίες σχετικά με ενέργειες της

ΟΙ ΕΒΡΑΙΟΙ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

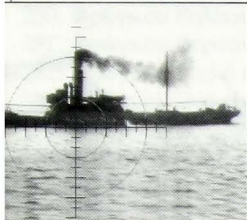

Το τελευταίο ταξίδι

Βρετανικό υποβρύχιο κλάσεως «U». Το ατμόπλοιο «Τάναϊς» τορπίλιστηκε από το υποβρύχιο «Βίβιντ», που ανήκε στην ίδια κλάση.

ΟΙ ΕΒΡΑΙΟΙ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Το τελευταίο ταξίδι

Γερμανικής Στρατιωτικής Διοικήσεως εναντίον των Εβραίων της Κρήτης. Στις 12 Μαΐου 1944 ο Διοικητής της Γερμανικής Αστυνομίας στην Αθήνα, εκτελώντας διαταγές του Χίμλερ (σχετικό έγγραφο με στοιχεία NOKW-885 κατατέθηκε στη δίκη της Νυρεμβέργης), πληροφορούσε με έγγραφό του το Ε' τμήμα Στρατού ότι επρόκειτο να εκτοπιστούν «με τη μεγαλύτερη δυνατή ταχύτητα» οι Εβραίοι της Κέρκυρας και της Κρήτης. Το σχέδιο περιελάμβανε τη σύλληψη, τη μεταφορά στην Αθήνα και την εκτόπισή τους στο στρατόπεδο συγκεντρώσεως του Άουσβιτς, στην Πολωνία.

Η σύλληψη των Εβραίων στα Χανιά έγινε τα ξημερώματα της 21ης Μαΐου του 1944 από τη Γκεστάπο. Οι Εβραίοι κρατήθηκαν στις φυλακές της Αγνιάς μέχρι τις 3 Ιουνίου και στις 4 Ιουνίου τους επιβίβασαν σε φορητά αυτοκίνητα και μέσω Ρεθύμνου τους μετέφεραν στο Ηράκλειο, όπου κρατήθηκαν στις φυλακές του φρουρίου Μακάσι. Αμέσως μετά τη σύλληψή τους, 21 Μαΐου, ακολούθησε λεηλασία των σπιτιών τους, τα οποία απογυμνώθηκαν από κάθε τι κινητό. Μαρτυρίες αναφέρουν, ότι τα θρησκευτικά και άλλα πολύτιμα βιβλία τους συγκεντρώθηκαν στο κτίριο που σήμερα στεγάζει το Αρχαιολογικό Μουσείο της πόλης και αφού διαλέχθηκαν ορισμένα, τα υπόλοιπα παραδόθηκαν στις φλόγες. Στις 25 Μαΐου η Γερμανική Στρατιωτική Διοίκηση εξέδωσε διαταγή σχετικά με την κατάσχεση των εβραϊκών περιουσιών, ενώ όριζε ότι αυτή «θα γινόταν μεταξύ 20 και 23 Μαΐου». Προφανώς, η διαταγή εξεδόθη για να νομιμοποιηθούν οι λεηλασίες που είχαν προηγηθεί.

Μεταξύ της 21ης Μαΐου και της 8ης Ιουνίου πρέπει να συνελήφθησαν και οι Εβραίοι του Ηρακλείου, οι οποίοι φυλακίστηκαν επίσης περιμένοντας τη μεταφορά τους στον Πειραιά. Το ατμόπλοιο Τάναϊς κατέπλευσε στο λιμάνι του Ηρακλείου στις 8.10 μ.μ. της 1ης Ιουνίου 1944 προερχόμενο από τον Πειραιά και μεταφέροντας εφόδια στις γερμανικές δυνάμεις κατοχής. Κατά τη διάρκεια του ταξιδιού του υπέστη δύο αεροπορικές επιθέσεις από τη βρετανική αεροπορία, χωρίς όμως να χτυπηθεί, όπως συνέβη με άλλα πλοία της νηολομπής του. Έτσι έφθασε στο Ηράκλειο σώο και αμέσως άρχισε την εκφόρτωση.

Στο διάστημα από τον κατάπλου (1η Ιουνίου) έως τον απόπλου (8 Ιουνίου), το πλοίο παρέμεινε στο λιμάνι του Ηρακλείου, το οποίο βομβαρδίστηκε επανειλημμένα από τις συμμαχικές δυνάμεις χωρίς και πάλι το «Τάναϊς» να χτυπηθεί.

Η επιβίβαση των Εβραίων ομήρων, καθώς και μιας ομάδας Χριστιανών που είχαν συλληφθεί λόγω της απαγωγής του Γερμανού στρατηγού Κράιπε (26 Απριλίου 1944), έγινε το απόγευμα της 8ης Ιουνίου 1944. Ακολουθώντας την τακτική του νυκτερινού πλου, το πλοίο απέπλευσε μετά την δύση του ήλιου συνοδευόμενο από δύο μικρά καταδιωκτικά σκάφη και το εξοπλισμένο ιστιοφόρο «Ήρα», με προορισμό το λιμάνι του Πειραιά.

Από διάφορα στοιχεία που υπάρχουν, ο απόπλους της νηολομπής τοποθετείται στις 8.32 μ.μ. Η πορεία που ακολούθησε η νηολομπή ήταν προς βορρά και προφανώς είχε κατευθυνση προς το στενό Σαντορίνης και Φολεγάνδρου. Εάν έφθανε στο σημείο αυτό, θα έστρεφε βορειοδυτικά και μέσα από τα νησιά των Νοτίων Κυκλάδων θα κατευθυνόταν προς τον τελικό προορισμό της, τον Πειραιά.

Το ατμόπλοιο Τάναϊς εντοπίστηκε από το υποβρύχιο Βίβιντ στις 2.31 π.μ. της 9ης Ιουνίου, όταν πλέον η νηολομπή βρισκόταν στον τομέα περιπολίας του. Εκείνο το βράδυ η θάλασσα ήταν ήσυχη. Στις 3.12 π.μ. το υποβρύχιο βρέθηκε στην κατάλληλη θέση επιθέσεως. Η απόστασή του από τον στόχο του υπολογίζεται μεταξύ 2.000 - 2.700 μέτρων. Από περισκοπικό βάθος εξαπέλυσε εναντίον του Τάναϊς τέσσερις τορπίλες και αμέσως μετά καταδύθηκε στα 80 αγγλικά πόδια (24,38 μέτρα). Δύο λεπτά αργότερα, δύο από τις τέσσερις τορπίλες χτύπησαν το σκάφος και ακολούθησαν ισάριθμες εκρήξεις.

Τη στιγμή εκείνη το πλοίο βρισκόταν 33 μίλια βορειοανατολικά του Ηρακλείου. Τα επόμενα 45 λεπτά τέσσερις ακόμη εκρήξεις ακούστηκαν και το πλοίο βυθίστηκε παίρνοντας μαζί του εκατοντάδες ανθρώπινες ζωές. Το σημείο 35° 53' βόρειο και 25° 11' ανατολικό του Κρητικού πελάτους έμελλε να γίνει ο υγρός τάφος τόσων αθώων θυμάτων.

Το υποβρύχιο παρέμεινε σε κατάδυση αρκετό χρόνο μετά την επίθεση. Οι ήχοι που έφθασαν σ' αυτό από την επιφάνεια έδειχναν ότι τα τρία συνοδευτικά σκάφη περισυνέλεξαν επιζώντες ναυαγούς, ενώ δεν παρατηρήθηκε ανθυποβρυχιακή δράση. Το μεσημέρι της ίδιας ημέρας, στις 15.00 μ.μ. εντοπίστηκαν στη θάλασσα 15 κομμάτια ξύλου διαφόρων μεγεθών και σχημάτων, καθώς και 12 γεμάτα βαρέλια πετρελαίου των 40 γαλονιών. Τα υπολείμματα αυτά παρέμειναν στην επιφάνεια συγκεντρωμένα μέχρι τις

17.30 μ.μ. Το ατμόπλοιο Τάναϊς βρισκόταν πλέον στο βυθό σε βάθος 1.858 μέτρων.

Οι Εβραίοι της Κρήτης κατά το 1944

Κατά καιρούς, διάφοροι μελετητές αναφέρθηκαν στον αριθμό των Εβραίων και Χριστιανών ομήρων που χάθηκαν κατά τον τορπιλισμό του ατμόπλοιου Τάναϊς. Οι περισσότεροι βασίστηκαν σε μαρτυρίες, οι οποίες δεν υπήρξαν ακριβείς. Θα προσπαθήσουμε να προσεγγίσουμε το θέμα του αριθμού των ομήρων μέσα από τα διασωθέντα έγγραφα, τα στοιχεία των οποίων σε συνδυασμό με δύο μαρτυρίες ανθρώπων που έζησαν τα γεγονότα του 1944, μας οδηγούν - πιστεύουμε - στην ιστορική αλήθεια.

Α. Χανιά: Στην πόλη έζησε η μεγαλύτερη Ισραηλιτική Κοινότητα της Κρήτης. Όπως άλλωστε φαίνεται και από τα έγγραφα Α/Α 6 και 23, στις 14 Αυγούστου 1941 ο αριθμός των Εβραίων στην πόλη ήταν 314 άτομα, ενώ στις 17 Φεβρουαρίου του 1943 καταμετρήθηκαν 279 άτομα. Προφανώς, με αυτή τη δεύτερη και τελευταία καταμέτρηση έγιναν οι συλλήψεις των ομήρων - άνδρες, γυναίκες και παιδιά - στις 21 Μαΐου 1944.

Β. Ρέθυμνο: Σύμφωνα με το έγγραφο Α/Α 15, στις 3 Σεπτεμβρίου 1941 κανένας Εβραίος δεν κατοικούσε στο Ρέθυμνο και κανένα άλλο στοιχείο δεν μαρτυρεί την ύπαρξη Εβραίων στην πόλη ή τη σύλληψή τους το 1944.

Γ. Ηράκλειο: Σύμφωνα με το έγγραφο Α/Α 13, στην πόλη του Ηρακλείου καταμετρήθηκαν 26 άρρενες Εβραίοι και είναι παράδοξο το γεγονός ότι δεν αναφέρονται γυναίκες και παιδιά. Ακόμα, δεν είναι γνωστό αν ο κατάλογος αυτός στάλθηκε ποτέ στη Γερμανική Στρατιωτική Διοίκηση. Είναι όμως σίγουρο, ότι τα άτομα αυτά είχαν οικογένειες και ως εκ τούτου, το σύνολο των Εβραίων κατοίκων της πόλης πρέπει να ήταν μεγαλύτερο.

Τα διασωθέντα όμως έγγραφα από μόνα τους δεν μας δίνουν σαφή εικόνα του αριθμού των συλληφθέντων, γι' αυτό και πρέπει να εξετάσουμε δύο βασικές μαρτυρίες, τα στοιχεία των οποίων είναι πολύ κοντά στα στοιχεία των εγγράφων που προαναφέραμε.

Η πρώτη είναι η επιστολή της 25ης Μαΐου 1946 (δύο χρόνια μετά τη σύλληψη) του Ι. Μούργελου, κατοίκου Ηρακλείου Κρήτης προς τον Α. Μινέρβο (βλ. Εβραϊκό Μουσείο της Ελλάδος, φάκελος Κρήτη), στην οποία τού αναφέρει τη σύλληψη «269 ομο-

θηήσων σας». Η μαρτυρία αυτή προκαλεί εντύπωση ως προς την ακρίβεια του αριθμού των ομήρων σε χρόνο όχι μακρινό από το 1944.

Η δεύτερη είναι το άρθρο «Το τραγικό τέλος της εν Κρήτη Εβραϊκής παροικίας», του Θρασ. Σπαντιδάκη, το οποίο δημοσιεύθηκε στο περιοδικό «Κρητική Εστία» τον Μάιο του 1956, τεύχος 61 και αναδημοσιεύθηκε στα «Χρονικά» (αριθμός τεύχους 100, σελ. 8 - 10). Στο άρθρο αυτό ο ερευνητής αναφέρει ότι στα Χανιά συνελήφθησαν 250 Εβραίοι και στο Ηράκλειο 19. Ακόμα, 48 Χριστιανοί από τους οποίους οι 25 από τους Κάμπους Κυδωνίας, καθώς και 112 Ιταλοί στρατιώτες.

Η ακρίβεια των αριθμητικών στοιχείων και σε αυτή την μαρτυρία είναι αξιοσημείωτη, η δε απόλυτη ταύτιση των δύο μαρτυριών ως προς τον αριθμό των 269 ατόμων δεν πρέπει να είναι τυχαία, αλλά αποτέλεσμα προσωπικής γνώσης των γεγονότων. Επίσης, ο Θρασ. Σπαντιδάκης αναφέρει με ακρίβεια και τον αριθμό των Χριστιανών ομήρων, καθώς και τον τόπο της καταγωγής τους.

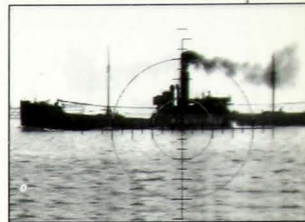
Δεχόμενοι λοιπόν το γεγονός ότι ο εβραϊκός πληθυσμός στις δύο πόλεις (Χανιά, Ηράκλειο) με την πάροδο των ετών συρρικνούτο, όπως αποδεικνύουν οι καταγραφές (βλ. έγγραφα Α/Α 6, 23 και 13) είναι βάσιμο και λογικό να υποστηρίξουμε ότι οι δύο μαρτυρίες είναι αξιόπιστες και αληθινές και ως εκ τούτου μας οδηγούν να αναγνωρίσουμε τον ακριβή αριθμό των ομήρων που επιβιβάσθηκαν στο πλοίο εκείνο το μοιραίο απόγευμα της 8ης Ιουνίου 1944.

Όπως εξάγεται από τα παραπάνω στοιχεία, στο πλοίο επιβιβάσθηκαν: 269 Εβραίοι και 48 Χριστιανοί όμηροι, το πλήρωμα του πλοίου αποτελούμενο από 8 άτομα (μόνο δύο από τα μέλη του πληρώματος είναι γνωστά, ο θερμαστής Γιώργος Παυλογιάννης που χάθηκε στο ναυάγιο και ο ναύτης Μενέλαος Αν. Αναστασίου, ο οποίος ήταν ένας από τους 50 διασωθέντες) και περισσότεροι από 30 Γερμανοί στρατιωτικοί, που προφανώς εκτελούσαν χρέη φρουράς των ομήρων.

Από τους Χριστιανούς ομήρους είναι γνωστοί μόνον οι πιο κάτω:

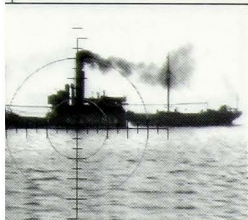
1. Δερμιτζάκης Σπύρος από τα Καλλεσσά Μαλεβυζίου.
2. Στειακάκης Μανώλης από το Μαλεβυζίο.
3. Τοράκη Αγγελική του Μανώλη από τον Σάμωνα Αποκορώνου.
4. Απαλάκης Ελευθέριος του Κωνσταντίνου από τον Κρούσωνα Μαλεβυζίου, ο οποίος πνίγηκε.

ΟΙ ΕΒΡΑΙΟΙ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Το τελευταίο ταξίδι

ΟΙ ΕΒΡΑΙΟΙ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Το τελευταίο ταξίδι

5. Φουντουλάκης Μιχάλης του Παναγιώτη.
6. Πασχάλης Θανάσης του Δημήτρη.
7. Ψυμουλάκης Αριστείδης. Συνελήφθη στις 7 Μαΐου 1944 και πνίγηκε στο ναυάγιο.
8. Φρογκάκης Αδάμ από τις Καμάρες Καινούριας.
9. Χερσονιωτάκης Διομήδης από τον Βιάννο.
10. Μαυρογιαννάκης Γιώργος του Ιωάννου. Συνελήφθη στις 7 Μαΐου 1944 για την υπόθεση «Κράιπε».
11. Αρετάκης Χρήστος του Ιωάννου από τους Κάμπους Κυδωνίας, ο οποίος πνίγηκε.
12. Αρετάκης Γιώργος του Ιωάννου (αδελφός του προηγούμενου) από τους Κάμπους Κυδωνίας, ο οποίος πνίγηκε.
13. Αρετάκης Νικόλαος του Ιωάννου (αδελφός των δύο προηγούμενων) από τους Κάμπους Κυδωνίας, ο οποίος επίσης πνίγηκε.
14. Κουράκης Ιωάννης από τον Κρούσωνα Ηρακλείου Κρήτης, ο οποίος πνίγηκε.
15. Σαρμπιδάκης Εμμανουήλ.
16. Μαθιουδάκης Νικόλαος.
17. Μαθιουδάκης Δημήτριος (αδελφός του προηγούμενου).

Στην προσπάθειά μας να κατανοήσουμε τις συνθήκες μεταφοράς των ομήρων, αναζητήσαμε τα κατασκευαστικά σχέδια του ατμόπλοιου Τάναϊς, ώστε να υπολογισθούν οι διαθέσιμοι χώροι του σκάφους σε σχέση με τα άτομα που επιβιβάστηκαν σ' αυτό. Δυστυχώς, τα σχέδια αυτά δεν διασώθηκαν και το ναυπηγείο που κατασκεύασε το πλοίο δεν λειτουργεί πλέον.

Το εμβαδόν των αμπαριών υπολογίστηκε με βάση τις διαστάσεις που υπάρχουν στην εγγραφή του πλοίου στο τμήμα Νηολογίων του Λιμεναρχείου Πειραιώς (βλ. 8ο τόμο, ατμόπλοια Β' κλάσεως, αρ. Νηολογίων 745 - 884, σελ. 123).

Αφαιρώντας από το συνολικό μήκος του πλοίου (74, 48 μέτρα) το μήκος του μηχανοστασίου (12, 19 μέτρα) βρήκαμε το συνολικό μήκος (62,29 μέτρα) των τεσσάρων αμπαριών μαζί με το μήκος της πλώρης και της πρύμνης. Ακόμα, γνωρίζοντας το ύψος των αμπαριών από το κατάστρωμα έως το δάπεδό τους (4,83 μέτρα), το πλάτος του πλοίου - το οποίο ήταν και πλάτος του κάθε αμπαριού (11,58 μέτρα), καθώς και την καθαρή χωρητικότητα των τεσσάρων αμπαριών που ήταν 2.731,12 κυβικά μέτρα, βρέθηκε το μήκος των τεσσάρων αμπαριών μαζί (48,83 μέτρα).

Εάν υποθέσουμε ότι τα τέσσερα αμπάρια ήταν της ίδιας χωρητικότητας μεταξύ τους,

που είναι και το πιο πιθανό, τότε το μήκος του κάθε αμπαριού ήταν 12,20 μέτρα. Στο σχέδιο του ατμοπλοίου Τάναϊς η χωρητικότητα των αμπαριών παρουσιάζεται ίση ανά δύο.

Με βάση τους υπολογισμούς αυτούς, το συνολικό εμβαδόν των τεσσάρων αμπαριών μαζί ήταν 565,10 τ.μ., γεγονός που μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι ήταν αδύνατον στο πλοίο να είχαν επιβιβασθεί περισσότερα άτομα από όσα αναφέρουν οι Ι. Μούρζελος και Θρασ. Σπαντιδάκης. Αυτό σημαίνει, ότι οι 317 όμηροι, κατανεμημένοι στα τέσσερα αμπάρια, είχαν στη διάθεσή τους μόλις 1,78 τ.μ. ανά άτομο. Εάν μάλιστα υποθέσουμε ότι ένα αμπάρι χρησιμοποιήθηκε από τη γερμανική φρουρά, τότε ο διαθέσιμος χώρος για τους ομήρους ήταν 423,81 τ.μ. και ως εκ τούτου ο κάθε όμηρος ήταν στριμωγμένος σε χώρο μόλις 1,33 τ.μ.

Μετά τον τορπιλισμό - Η μοναδική μαρτυρία

Όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, το υποβρύχιο Βίβιντ αμέσως μετά τον τορπιλισμό του Τάναϊς καταδύθηκε, ώστε να αποφύγει οποιαδήποτε ενέργεια εναντίον του από τα δύο καταδιωκτικά σκάφη και το εξοπλισμένο ιστιοφόρο «Ήρα» που συνόδευαν το Τάναϊς. Ανθυποβρυχιακή δράση όμως δεν εκδηλώθηκε. Τα συνοδά πλοία ασχολήθηκαν με την περισύλλογή των ναυαγίων, τους οποίους μετέφεραν στη Σαντορίνη και αργότερα την ίδια μέρα (9 Ιουνίου 1944) στον Πειραιά.

Ο σχετικός φάκελος για το ατμόπλοιο Τάναϊς, που υπάρχει στο Γραφείο Ασφαλείας Ναυσιπλοΐας του υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, περιέχει πλήθος εγγράφων σχετικών με το ναυάγιο και τον τορπιλισμό του πλοίου. Είναι δε αξιοσημείωτο το γεγονός, ότι ενώ διασώθηκαν 20 Έλληνες Χριστιανοί, μόνο ένας - ο ναύτης Μενέλαος Αν. Αναστασίου - παρουσιάστηκε στις 2

ΧΡΟΝΙΚΑ זכרונות

ΟΡΓΑΝΟ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ
ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Υπεύθυνος σύμφωνα με το Νόμο:
Ο Πρόεδρος του Κ.Ι.Σ. ΝΙΣΙΜ ΜΑΪΣ
Συμμελή 2 • 104 39 ΑΘΗΝΑ

Αποστέλλεται δωρεάν

Φεβρουαρίου 1946 και κατέθεσε γραπτώς για τις συνθήκες της βυθίσεως του Τάναϊς.

Στην κατάθεσή του αυτή αναφέρει μεταξύ άλλων, ότι το πλοίο τορπιλίστηκε από συμμαχικό υποβρύχιο και ότι σώθηκαν 20 Έλληνες και 30 Γερμανοί. Από άλλα έγγραφα του ιδίου φακέλου έγινε γνωστό, ότι η Ισραηλιτική Κοινότητα Ζακύνθου - με πρόεδρο τον Μωυσή Ησαΐα Γανή - ζήτησε εγγράφως από το υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας στοιχεία για το ναυάγιο, στις 17 Ιουλίου 1945.

Ακόμα, στο υπ' αριθμ. 44489/ 2841/ 564/7 Οκτωβρίου 1946 έγγραφο του υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας αναφέρεται ότι «πάντες οι διασωθέντες ανήκουν εις το πλήρωμα του Τάναϊς. Οι πλείστοι εξ αυτών ήσαν Γερμανοί. Ουδεμία γυνή ήτο μεταξύ των

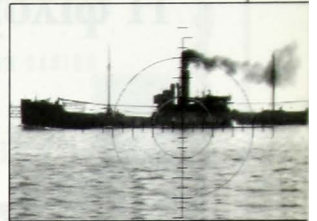
διασωθέντων».

Συμπερασματικά, υποθέτει κανείς ότι η γερμανική φρουρά και το πλήρωμα του πλοίου εκείνο το βράδυ βρισκόταν στο κατάστρωμα και στις υπερκατασκευές του σκάφους και ως εκ τούτου πολλοί από αυτούς μπόρεσαν να σωθούν, ενώ οι όμηροι ευρισκόμενοι στα αμπάρια του πλοίου ακολούθησαν την τραγική μοίρα τους.

Παρά το γεγονός ότι ο τορπιλισμός του Τάναϊς έγινε από βρετανικό υποβρύχιο, η ευθύνη για το θάνατο τόσων αθώων ψυχών πρέπει αναμφισβήτητα να βαρύνει τα κατοχικά γερμανικά στρατεύματα, που οργάνωσαν ακόμα και λίγους μήνες πριν από την κατάρρευση όλων των μετώπων και την άνευ όρων συνθηκολόγηση, μια ακόμη ενέργεια της παρανοϊκής «τελικής λύσης» ■

(Ο Δημήτρης Α. Μανριδερός
είναι Έφορος της Εραλδικής και
Γενεαλογικής Εταιρείας της Ελλάδος)

ΟΙ ΕΒΡΑΙΟΙ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Το τελευταίο ταξίδι

Η συγγραφή αυτού του άρθρου στηρίχθηκε σε πολύτιμα στοιχεία και πληροφορίες που έδωσαν οι παρακάτω τους οποίους ο συγγραφέας ευχαριστεί:

• Ζαχαρένια Σημανδηράκη, Διευθύντρια του Ιστορικού Αρχείου Κρήτης • Θεόδωρος Λουλουδάκης, φιλόλογος - ιστορικός • Νίκος Ηλιάδης, ανθυπασπιστής Α.Σ. των Νηολογίων Πειραιώς • Σπύρος Καρετζόπουλος, πλοίαρχος Π.Ν. • Ειρήνη Πλασαρά, Γραφείο Δημοσίων Σχέσεων ΓΕΝ • Χρήστος Πατέρας, υποπλοίαρχος Ε.Ν. • Δημήτρης Παπαδάκης - Περαθωράκης, δημοσιογράφος - συγγραφέας • Μ. Σαπίου, Lloyd's Πειραιώς • Δημήτρης Τσιχλής, αντιπλοίαρχος Α.Σ. - Τμηματάρχης του τμήματος Ασφαλείας Ναυσιπλοΐας του ΥΕΝ • Δ. Ραπατζίκος, ανθυποπλοίαρχος Α.Σ. • Ιωάννης Κυρδήμος, πλοίαρχος Α.Σ. - Λιμενάρχης Ηρακλείου Κρήτης • Κωνσταντίνος Καράλης, υποπλοίαρχος Α.Σ. Λιμεναρχείου Ηρακλείου Κρήτης • Στέλιος Μποτωνάκης, αρχικελευστής Α.Σ. Λιμεναρχείου Σούδας Χανίων Κρήτης • Κωνσταντίνος Δανδουλάκης, υποπλοίαρχος Α.Σ., Διοικητής Λιμεναρχείου Σούδας Χανίων • Κωνσταντίνος Λεγάκης, υποπλοίαρχος Α.Σ. Λιμεναρχείου Ηρακλείου Κρήτης • Αναστάσιος Μανιτάτας, πλωτάρχης Α.Σ., - Λιμενάρχης υπολιμεναρχείου Θήρας • Κ. Βάλλας, υποναύαρχος Π.Ν. - Διευθυντής της Υδρογραφικής υπηρεσίας Ναυτικού • Κ. Χυτήρης, υποπλοίαρχος Α.Σ. • Β. Τσανάκης, πλοίαρχος Α.Σ., Διευθυντής κλάδου πλοίων και ναυτιλιακής πολιτικής του ΥΕΝ • Ε. Ξανθούλης, ανθυποπλοίαρχος Α.Σ. - Τμήμα Ασφαλείας Ναυσιπλοΐας ΥΕΝ • Μανώλης Σαμουηλίδης • Υπάλληλοι του Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου • Υπάλληλοι της Ενώσεως Ελλήνων Εφοπλιστών • Υπάλληλοι της υπηρεσίας Επιθεωρήσεως Εμπορικών πλοίων • Anne Cowne, Lloyd's of London • Connor McFadden, Lloyd's Maritime Information Services • Graham Bond, Department of National Heritage, London • Catherine Royce, Guildhall Library, London • M.J.A. Bidmead, Archivist, The Royal Navy Submarine Museum • S.L. Davis, Researcher, Public Record Office, London • Peter Edwards, The Salvage Association, London • Robert M. Owen, Sales manager, James Troop Co. Ltd., Liverpool • T.J. Heath, Lloyd's Register, Piraeus • Richard Harry, Guildhall Library, London • N.A.J. Page, Defence Export Services Organization, British Ministry of Defence • David Ashby, Naval Staff Duties (Historical Section), British Ministry of Defence • J.M. Wraight, National Maritime Museum, Greenwich, London • Allison E. Duffield, Imperial War Museum, London • Yvonne Harrold, The department of Transport, London • Lisa Verity, National Maritime Museum, Greenwich, London. ■

Η φιλόπτωχος Ισραηλιτική Αδελφότης Χανίων «Γκεμιλούτ Χασαδέμ»

Παρουσιάζουμε το ανέκδοτο μέχρι σήμερα Καταστατικό της ιδρύσεως της φιλοπτώχου Ισραηλιτικής Αδελφότητος Χανίων «Γκεμιλούτ Χασαδέμ», όπως δημοσιεύθηκε στην επίσημη εφημερίδα της Κρητικής Πολιτείας στις 10 Απριλίου 1902 (Τεύχος πρώτο, έτος Δ', αριθμ. 16).

Το Καταστατικό αυτό περιέχεται στην Ανακοίνωση της κυρίας **Ζαχαρένιας Σημανδράκη**, προϊσταμένης του Ιστορικού Αρχείου Κρήτης, με τίτλο «Τα Κρητικά Σωματεία από το 1878 ως το 1913», στο 6ο Διεθνές Κρητολογικό Συνέδριο που έγινε στα Χανιά το 1986 και αναφέρεται στα Πεπραγμένα του Συνεδρίου, τ. Γ' - 1991.

Καταστατικόν της Φιλοπτώχου Ισραηλιτικής Αδελφότητος Χανίων

Άρθρον 1ον

Η από το 1892 υφισταμένη και λειτουργούσα Φιλόπτωχος Ισραηλιτική Αδελφότης υπό το όνομα «Γκεμιλούτ Χασαδέμ», αναδιοργανωμένη σήμερα, θέλει εξακολουθεί υφισταμένη και λειτουργούσα και εις το εξής συμφώνως με τας επομένους διατάξεις.

Άρθρον 2ον

Σκοπός της Αδελφότητος είναι:

- 1) Η παροχή ιατρικής περιθάλψεως και τροφής εις άπορους Ισραηλίτας ασθενείς.
- 2) Η παροχή βοηθημάτων εις χήρας εστερημένας παντός πόρου.
- 3) Η κατά το ενόν έκτακτος συνδρομή προς αναξιοπαθούσας απόρους οικογενείας.

Άρθρον 3ον

Αποθεματικόν κεφάλαιον της Αδελφότητος αποτελεί η μέχρι τούδε περιουσία η επ' ονόματι της «Γκεμιλούτ Χασαδέμ» υπάρχουσα, συνισταμένη εκ μετρητών και απαιτήσεων εκ δανείων κατά οφειλετών αυτής (γραμματίων) και ανερχομένη μέχρι σήμερα κατά τον συνταχθέντα ισολογισμόν εις δραχμάς δύο χιλιάδας και διακοσίας (αρ. 2.200). Το κεφάλαιον τούτο θέλει εκτοκίζε-

σθαι επί ακούση ασφαλεία υποθηκική δι' εγγυήσεως ή δι' ενεχύρου, ή άλλης όπως συμφερότερον κρίνη το Διοικητικόν Συμβούλιον, δεν δύναται δε να διατεθή καθ' όλου ή εν μέρει υπέρ του σκοπού της Αδελφότητος ή προς άλλον σκοπόν άνευ τροποποιήσεως του παρόντος Καταστατικού.

Άρθρον 4ον

Πόροι της Αδελφότητος προωρισμένοι διά την εκπλήρωσιν του σκοπού αυτής εισίν:

- 1) Το εισόδημα του αποθεματικού κεφαλαίου.
- 2) Αι τακτικά συνδρομαί των μελών της Αδελφότητος.
- 3) Αι υπέρ της Αδελφότητος δωρεαί και λοιπαί προσφοραί.
- 4) Έρανοι ενεργούμενοι υπό του Διοικητικού Συμβουλίου επί τη βάσει των περί τούτου νόμων της Πολιτείας.

Άρθρον 5ον

Τα Μέλη της Αδελφότητος εισι πάντες οι εις το Διοικητικόν Συμβούλιον δηλούντες την προς τούτο επιθυμίαν ή υπό άλλων μελών προτεινόμενοι και καταβάλλοντες κατ' έτος τουλάχιστον συνδρομήν δραχμάς δέκα (αρ.

10) πληρωτέας καθ' εβδομαδιαίας ίσας δόσεις.

Άρθρον 6ον

Η Αδελφότης δέχεται και συνδρομητάς καταβάλλοντας κατ' έτος τουλάχιστον δραχμάς πέντε (αριθμ. 5) πληρωτέας καθ' εβδομαδιαίας ίσας δόσεις.

Άρθρον 7ον

Παν μέλος της Αδελφότητος θέλον να παραιτηθή οφείλει να αναγγείλη τούτο εγγράφως προς το Διοικητικόν Συμβούλιον.

Άρθρον 8ον

Ευεργέται της Αδελφότητός εισιν οι εφάπαξ καταβάλλοντες υπέρ αυτής δραχμάς διακοσίας (αριθμ. 200), δωρηταί δε οι καταβάλλοντες δραχμάς εκατόν (αρ. 100).

Άρθρον 9ον

Η Αδελφότης διοικείται υπό Διοικητικού Συμβουλίου αμίσθου, αποτελουμένου εκ πέντε μελών, ήτοι του Προέδρου, του Ταμίου, του Γραμματέως και δύο Συμβούλων και εκλεγομένου κατ' έτος εν Γενική Συνελεύσει των Τακτικών Μελών της Αδελφότητος κατά τον μήνα Σεπτέμβριον διά της πλειοψηφίας των κατά την συνεδρίασιν παρόντων μελών. Το Διοικητικόν Συμβούλιον εγκύρως συνεδριάζει εάν ήναι παρόντα τα τρία μέλη αυτού, εξ ων το εν απαιτητήτως δέον να είναι ο Πρόεδρος.

Άρθρον 10ον

Το τυχόν παραιτούμενον μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου αντικαθίσταται προσωρινώς και μέχρι νέας τακτικής εκλογής, δι' ετέρου εκλεγομένου υπό των λοιπών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, πλην εάν συγχρόνως παραιτηθώσι πλείονα των δύο μελών, ότε συγκαλούμενα τα τακτικά μέλη εις έκτακτον συνεδρίασιν εκλέγουσι τους αντικαταστήσαντας τους παραιτηθέντας μέχρι της λήξεως του έτους, ότε γενήσεται η γενική εκλογή του Διοικητικού Συμβουλίου.

Άρθρον 11ον

Την Αδελφότητα εκπροσωπεί ενώπιον των Δικαστηρίων και πάσης εν γένει αρχής και διά πάσας τας νομικάς αυτής σχέσεις ο Πρόεδρος. Προς έγερσιν όμως αγωγής, συνομολογήσεως συμβάσεως και πάσης εν γένει δικαιοπραξίας, την περιουσίαν της Αδελφότητος και τα συμφέροντα αυτής εν γένει αποβλεπούσης, απαιτείται απόφασις του Διοικητικού Συμβουλίου.

Άρθρον 12ον

Τον Πρόεδρον κωλύομενον αναπληροί ο πρεσβύτερος των Συμβούλων.

Απολυτήριο μαθητού. (Από τη συλλογή του κ. Δημήτρη Παπαδάκη - Περαθωράκη).

Άρθρον 13ον

Καθήκον του Διοικητικού Συμβουλίου είναι:

- 1) Η φροντίς προς επαύξησιν του αριθμού των μελών της Αδελφότητος και των πόρων αυτής εν γένει.
- 2) Η λήψις αποφάσεων υπέρ των συμφερόντων της Αδελφότητος και η λήψις μέτρων τεινόντων εις την ευδωσιν του σκοπού αυτής.

Άρθρον 14ον

Ο Γραμματεύς καθήκον έχει να κρατή τα πρακτικά των συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και των Συνελεύσεων της Αδελφότητος, να συντάττη τα αναγκαία εκάστοτε έγγραφα και εν γένει να εκτελή πάσαν την γραφικήν υπηρεσίαν της Αδελφότητος και να κρατή την σφραγίδα αυτής.

Άρθρον 15ον

Ο Ταμίας καθήκον έχει να κρατή τα λογιστικά βιβλία της Αδελφότητος, να κρατή το ταμείον αυτής, να ενεργή πάσας τας εισπράξεις, να εκτελή δε τας πληρωμάς επί εντάλματι του Προέδρου. Οφείλει να δίδη λόγον της διαχειρίσεώς του και της οικονομικής καταστάσεως της Αδελφότητος ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου, οσάκις ζητηθή, ενώπιον δε της Γενικής Συνελεύσεως των μελών κατά το τέλος εκάστου έτους.

Εβραιοπούλα από τα Χανιά, τεσσάρων περίπου ετών, στη δεκαετία του 1920. Φοράει μεταξωτό κεντημένο φόρεμα, βραχιόλι, το 'Αστρο του Δαυίδ στο λαιμό και πολυτελέστατα για την εποχή υποδήματα. Θα πρέπει να ήταν περίπου 25 χρόνων όταν βρήκε τραγικό θάνατο στο γνωστό ναυάγιο. Η φωτογραφία προέρχεται από το αρχείο του Περίκλη Διαμαντόπουλου και ανήκει στην κα Βασιλική Ιωαννίδου - Λουλουδάκη, η οποία την προσέφερε ευγενώς στα «Χρονικά».

Άρθρον 16ον

Πάντα τα έγγραφα της Αδελφότητας θέλουν υπογράφεσθαι υπό του Προέδρου και του Γραμματέως.

Άρθρον 17ον

Η Αδελφότης έχει σφραγίδα φέρουσαν κύκλω τον τίτλον «Φιλόπτωχος Ισραηλιτική Αδελφότης Χανίων».

Άρθρον 18ον

Κατά την λήξιν εκάστου έτους, ήτοι κατά τον μήνα Αύγουστον, κλείεται ο ετήσιος ισολογισμός της Αδελφότητος και υποβάλλεται υπό την έγκρισιν της Γενικής Συνελεύσεως μετά λεπτομερούς εκθέσεως του Διοικητικού Συμβουλίου περί της δράσεως της Αδελφότητος και των πεπραγμένων κατά το λήξαν έτος.

Άρθρον 19ον

Κατά τον μήνα Σεπτέμβριον εκάστου έτους συνέρχεται τακτικώς η Γενική Συνέλευσις πάντων των μελών υπό την Προεδρείαν του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου. Η Συνέλευσις ευρίσκεται εν απαρτία αν είναι παρόντα τα ήμισυ πλέον ενός των μελών, πάσα δε απόφασις αυτής λαμβάνεται εγκύρως διά της πλειοψηφίας των παρόντων μελών, νικώσης της ψήφου του Προέδρου εν περιπτώσει ισοψηφίας. Αν εις δευτέραν πρόσκλησιν του Προέδρου δεν προσέλθωσι τα προς καταρτισμόν απαρτίας απαιτούμενα μέλη, η Συνέλευσις συνεδριάζει εγκύρως οσαδήποτε μέλη και αν ώσι παρόντα.

Άρθρον 20ον

Αντικείμενον των εργασιών της Συνελεύσεως είναι:

- 1) Η εξέλεξις του απολογισμού και των πεπραγμένων του Διοικητικού Συμβουλίου.
- 2) Η εκλογή του νέου Διοικητικού Συμβουλίου.
- 3) Η λήψις αποφάσεων γενικωτέρων περί των συμφερόντων και των εργασιών εν γένει της Αδελφότητος.

Άρθρον 21ον

Το Διοικητικόν Συμβούλιον δικαιούται να συγκαλή, οσάκις κρίνει τούτο αναγκαίον, τα μέλη της Αδελφότητος εις έκτακτον συνεδρίασιν και να υποβάλλη εις την κρίσιν αυτής παν ζήτημα, όπερ νομίζει ότι έχει ανάγκην αποφάσεως της Συνελεύσεως κατεπειγόντως.

Άρθρον 22ον

Πάσα εις το Καταστατικόν τροποποίησις δύναται να γείνη διά της πλειοψηφίας των 2/3 των κατά την συνεδρίασιν παρόντων μελών, τη εισηγήσει του Διοικητικού Συμβουλίου, ουδεμία όμως τροποποίησις δύναται να γείνη προ της παρελεύσεως της πρώτης διετίας από σήμερον.

Άρθρον 23ον

Το νυν υπάρχον Διοικητικόν Συμβούλιον θέλει εξακολουθήσει να θεωρήται νόμιμον, εφαρμόζον τα άρθρα του παρόντος καταστατικού.

Εν Χανίοις τη 9 Μαρτίου 1902

Ο Πρόεδρος Β. Δαλμείδικος
Ο Γραμματέυς Αββαδάκης Φράγκος
Ο Ταμίας Ηλίας Ο. Καβαλιέρος
Οι Σύμβουλοι Γ. Φράγκος, Λ. Ρίζος

ENGLISH SUMMARY

of the Contents of Issue No 129

JANUARY - FEBRUARY 1994

✓ *Dimitris A. Mavrideros*, curator of the Heraldic - Genealogical Society of Greece, presents the results of his research on the extermination of the Jews of Crete and the fatal ship aboard which they were destined to Pireaus, in June 1944.

The history of the ship starts in 1907, when a British Shipping Company ordered her building in a British shipyard. The ship was named «Holywood». In 1935, she was acquired by a Greek shipowner and renamed «Tanais». In 1941, she was sunk following an aerial attack. After Crete's occupation by the German troops, the ship was refloated and used for the German Army's transports.

The Jews of Crete were arrested between May 21 and June 8, 1944. In the afternoon of June 8, 1944, the hostages (269 Jews and 48 Christian Orthodox) boarded the ship at the Heraklion port. In the same night, the ship sailed heading to Pireaus. 33

miles northeast of Heraklion it was torpedoed by the British submarine «Vivid», on 3.12 a.m., June 9, 1944.

Despite the fact that «Tanais» was torpedoed by a British submarine, undoubtedly it is the German occupation forces that bear responsibility for the death of so many innocent souls, since they organized, even a few months before their surrender, one more action of their paranoid «final solution».

The article contains 24 unpublished documents regarding German actions against the Jews of Crete during the period July 1st 1941 till February 19, 1943. These documents are kept in the Historic Archives of Crete, in Chania.

✓ An excerpt of a paper announced by Mrs *Zaharenia Simandiraki*, Director of the Historic Archives of Crete, at the 6th International Cretian Congress, Chania 1986, regarding the statute of the Jewish Charity Organization of Chania «Gemilout Hassadem», established in 1892 ■

ΑΤΜΟΠΛΟΙΟ «ΤΑΝΑΙΣ»

ΣΗΜΕΙΟ ΒΥΘΙΣΕΩΣ

35° 53' BOPEIO

25° 11' ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ

